

ترجمهٔ منار

[illegible]
٤٤٦

٤٩٤

الله حسبی
من کتب الفقیر محمد اسعد
ابن [illegible]
[illegible]

496

[illegible] ٢٢ [illegible] ٥٠

٤٩٤

معنای فقه

الفقه هو العلم بالاحكام الشرعية العلمية من ادلتها التفصيلية تعريفات

بسم الله الرحمن الرحيم وبه العون

الحمد لله جامع الاصول لترتيب ايجاد الفصول والصلوة والسلام على سيدنا محمد
سيد الانام وعلى اله الكرام فقوله اصول الشرع الكتاب والسنة والاجماع الامة
والقياس پس اصول اصلك جمعيدر واصل شول شيه دركه غيرى انك اوزرينه
ابتنا اولنه بوندن اصولدن مراد ادلهٔ شرعيه دركه احكام انك اوزرينه ابتنا اولنور
وشرع بمعنى مشروعدر ومشروعله احكام مشروعه مراد اولنور وحكمدن مراد محكوم به در
بوايسه خطاب ايله ثابت اولان شيدر وجوب وحرمت وغيرى كبى پس اصول شرعدن
بو منفهم اولديكه مفهومى ادلهٔ الاحكام المشروعه اولهٔ وكتابك تقديمى هر
وجهدن اصل اولدوغندن اوتوريدر وسنتى كتابدن تأخيرى سنتك حجتى
كتاب اوزرينه موقوف اولدوغندن اوتوريدر واجماع امتى ايكيسندن تأخيرى
اجماع حجتى كتاب وسنت اوزرينه متوقف اولدوغندن اوتوريدر وقياسى جملهدن تأخيرى
ادلهٔ مقدمهيه نسبت ايله انك فرعى اولدوغندن اوتوريدر زيرا قياسك
حكمى انلردن مستفاددر اما الكتاب فالقرآن المنقول متواترا وهو نظم ومعنى
يعنى شول كتابكه ذكرى تقدم ايلدى پس اول كتاب قرآندركه هر برينك عندنده
معروفدر بو تقديرجه تعريفى لفظى اولور زيرا قرآن لفظيله اشهردر الا
بو قدر واردركه قرآن صفت قديمهيه وما بين دفتى المصحف اوزرينه
اطلاق اولنور واستدلال اصولى ايكنجى اعتبار ايله در اول اجلدن المنقول
متواترا ديدى زمان رسول الله صلى الله عليه وسلمدن نصكره استدلال اولنان

الدفة يان وطرف وبر نسنهنك ايكى طرفنه دفتين ديرلر اخترى

تواتر

النظم

النظم وهى العبارات التى تشتمل عليها المصاحف صيغة ولغة وهو باعتبار وضعه اربعة اقسام الخاص والعام والمشترك والماؤل ووجه الحصر ان اللفظ ان وضع لمعنى واحد فخاص اولا كثير فان شمل الكل فعام والا فمشترك ان لم يترجح احد معانيه وان ترجح فماؤل تعريفا

اولنان شيئه مخصوص اولمسون ايچون يعنى رسول الله صلى الله عليه
وسلمدن نقل متواتر ايله نقل اولنمشدر ومتواتر بر قومك لسانلرى اوزرينه
ثابت بر خبردن عبارتدركه اول قومك كذب اوزرينه توافقلرى تصور
اولنمز كثرتلرندن ياخود عدالتلرندن اوتورى وهو اى القرآن نظم
بر الفاظدن عبارتدركه بعضى بعضى اوزرينه مرتب اوله ومعنى يعنى قرآن
اول نظمدن مستفاد اولان معنادن ونظمدن عبارتدر واقسامهما اربعة الاول
فى وجوه النظم وهو الخاص ما وضع لمعنى معلوم جنسا كانسان اونوعا
كرجل اوعينا كزيد يعنى نظم ومعنانك اقسامى دوردر دوردن اولمسى احكام
متعين اولدوغى شئ اعتبار ايلهدر بو نظم ومعنانك اقسامى اكثردر زيرا
بر بحر عميقدركه انده علم توحيد وقصص وامثال وحكم وبونلردن غيرىلر
واردر وبو اقسام اربعهيى اختيار ايلديلر اول وضع واضعدن لحن فهم سامعه
دكين ولا اعتبارلرى استغراقندن اوتورى زيرا لفظ خارجى ايله قانون
وضعى اوزره لداى معنا وضع واضعى ايلدكدنصكره دلالتنى يعنى بر حيثيت
ايله اولمسنى مستدعيدركه انلردن معنا فهم اولنه واندنصكره استعمالنى
واندنصكره فهم معنانى مقتضيدر پس بو اعتبارات اربعه ايله دورده منقسم
اولدكه وجوه نظم صيغة ولغة اولدر ووجوه نظم طرق نظم دينلمشدر
وبعضيلرى مقامه مناسب كوردكلرى وجه اعتبار ايله مناسيله جهت معناسى
مراد اولنمق انسبدر ديمشلر كويا اعتبارات النظم ديمك اولور وبو قسم
اول خاص ايسه بر لفظدركه معناى واحد معلوم ايچون وضع اولنمش اولهكه
معنا قيدى مهملدن احترازدر وواحد قيدى مشتركدن احترازدر ومعلوم قيدى
ايله مجمل خارج قالور زيرا مجملك معناسى سامع ايچون انفرادى اوزره غير معلومدر

والنکره عامدن احترازاولور مسلمین کبی زیرا مسلمین لفظی بو معنا ایچون
موضوعدرکه افرادی شامادر واول لفظ خاص یا جنس اولور انسان کبی
زیرا معناسی معلومدرکه حیوان ناطقدر یاخود اول خاص نوع اولور رجل کبی زیرا
معناسی واحد معلومدرکه حد صغری متجاوز اولان انساندر یعنی ادردر یاخود اول لفظ
خاص عین اولور زید کبی زیرا معناسی واحد معلومدرکه ذات مشخصه در وحکمه
تناول المخصوص قطعا بلا احتمال یعنی خاصک حکمی که خاص ایچون ثابت اولان اثردر
تناول قاطع ایله مخصوصک تناول ایتمسیدرکه خاصک مدلولیدر بیانا تفسیر
احتمالی المقتضین زیرا انفسنک بیندر بلا احتمال قولی خاص بیانی محتمادر دیانک
زعمی نفی ایچوندر پس ایمدی بو تقدیرجه امر رکوع وسجوده علی سبیل الفرض تعدیلی الحاق
ایتمک جائز اولمز وآیت وضوءده ولاو ترتیب وتسمیه ونیت شرطی باطل اولور
وآیت طوافده طهارت شرطی باطل اولور وآیت تربصده اطهار ایله تاویل باطل
اولور ومنه الامر ویختص بصیغة لازمة فلا یکون الفعل موجبا وموجبه الوجوب
یعنی امر خاصدن بعضیدر وامر کندندن اشاغه رتبه ده اولانی ایشله دیمکدر
مرادی طلبدن عبارتدر وامرک مدلولی یعنی امردن مراد اولان طلب وجوبدر
صیغهٔ لازمه یه یعنی مراده لازمه اولان صیغه یه مختص اولورکه وجوب ایچون
اول صیغه دن مستفاد اوله فعل موجب اولمیه وامر مطلقک موجبی وجوبدر
یعنی ثبات مامور بهه لزومدر ندب واباحت وتوقفدن قطع نظر زیرا بعض فقها
ذاهب اولمشلردرکه امر مطلقک موجبی بعض کره ندبدر لقوله تعالی وکاتبوهم وبعض
کره اباحتدر کقوله تعالی فاصطادوا وبعض طائفه ذاهب اولمشلردرکه امر مطلق وجوب
وندب واباحت بیننده بلا ترجیح مشترک اولدوغندن قرینه متعین اولنجه توقف
لازمدر پس انلره جواب ویریلورکه بو اعتبار فاسددر زیرا اصحاب رسول الله صلی الله

صلی الله علیه وسلم ازامر رسول الله صلی الله علیه وسلم من غیر توقف امتثال
ایدرلردی امر مطلق موجبی وجوب اولمسی کرک بعد الحظر ای بعد المنع کرک قبل
المنع اولسون برابردر بوایسه بعض شافعیه رد ایچوندر زیرا انلر دیرلرکه
امر مطلقک موجبی اغلب استعمالده قبل الحظر وجوب وبعد الحظر اباحتدر پس متغیر
اولدیکه موجبی امر وجوبدر وامر مطلق ایله اباحت یاخود ندب مراد اولنه قدر
بعضیلر دیمشلرکه اباحت یاخود ندب مراد اولنه قدر بعضیلر دیمشلرکه اباحت یاخود
ندبده معناسی حقیقتدر زیرا وجوبک بعضیدر یعنی اباحت ووجوبدن برجزءدر زیرا بر شیء
مادامکه مباح اولمیه واجب اولماز وکذلک ندب دخی وجوبدن برجزءدر زیرا واجب اولدرکه
فعلی اوزرینه ثواب وترکی اوزرینه عقاب اوله ومندوب اولدرکه فعلی اوزرینه ثواب اوله
بو تقدیرجه امر مطلقک موجبی اباحت وندب اولمسی حقیقت اولور عامدن بعضی مراد
اولنمغی کبی ولفظ انسان مقطوع ید اوزرینه اطلاق اولنمق کبی که حقیقت قاصر اولور
بوایسه فخر الاسلامک مختاریدر وبعضیلر دیمشلرکه امر مطلقک موجبی اباحت وندب
اولمسی حقیقت دکلدر اصلا جائز اولدوغندن اوتوریکه اصل موضوع لهی وجوبدر
فعلی اوزرینه ثواب وترکی اوزرینه عقاب اولدر وغیری ایچون ندب واباحتک لازمی ترکیله
عدم استحقاق عقوبتدر بو تقدیرجه اباحت وندب وجوبک غیری اولور لازمی اولنیک بینکری
مستنا اولدوغندن اوتوری بوایسه کرخینک وجصاصک قولیدر ولا یقتضی التکرار
ولا یحتمله سواء تعلق بشرط او اختص بوصف فیقع علی اقل جنسه ویحتمل کله
یعنی امر مطلق مامور بهک تکرارینی ایجاب ایلمز وتکرار بر فعلی اشلدکدن صکره
ینه اکا عودت ایتمکدن عبارتدر وامر مطلق قیددن قرینهٔ تکرار ایله مقید اولان
وعدد ایله مقید اولان امردن احترازدر زیرا قرینهٔ تکرار ایله وعدد ایله مقید اولان
امراول قیده مفید اولور اتفاقا ودخی امر مطلقک تکراری مقتضی اولمدیغی کبی

تكرار احتمالی دخی اولماز کوک امر شرطه متعلق اولسون جزاء شرط اولمق
وجهیله نحو قوله تعالی وان کنتم جنبا فاطهروا وکوکسه امر وصف ایله مخصوص
اولسون نحو قوله تعالی اقم الصلوة لدلوک الشمس یعنی صلوة امر وصف دلوکات
عزوبک تحقیقی ایله مقید در و بعض اصحاب شافعی بونلرکه امر شرطه متعلق اولدیغی حالده
یاخود وصفله مقید اولدیغی تکرار افاده ایدر زیرا کی مثاللرده جنابتک تکرری ایله
غسلک تکرری و دلوکک تکرری ایله صلوتک تکرری لازمدر لکن بوقدر واردرکه
مفهوم امر مأمور به اولان فعل جنسک اقلی وزرینه واقع اولورکه بلا نیت فرد حقیقی
اولور و جنسنک کلیسنه احتمالی اولور معنا فردیت اعتباریله یوخسه معنای عدد
اعتباریله دکل بو تقدیرجه جنس اولدیغی حیثیتدن واحد اولور علی الصحیح افرادی
دخی حتی برکمسنه زوجه سنه طلقی نفسک دیسه بر طلاق اوزرینه واقع اولور
مکر زوج اوچ طلاق نیت ایلیه اول وقتده اکر زوجه اوچ طلاق ایله تطلیق ایدرسه
طلاق واقع اولور و نیته محتاج اولمسی کلیسنی محتمل اولدیغندن اوتوریدر و ایکی طلاق
نیتنه عمل اولنماز یعنی اکر زوج طلقی نفسک لفظندن ایکی طلاق نیت ایلسه برشی
واقع اولماز زیرا ایکی حقیقة و اعتبارا فرد دکلدر و الحاصل فرد حقیقی موجبی و فرد
اعتباری محتملیدر عدد ایسه موجبی و محتملی دکلدر و اصل قاعده اولدرکه موجب
لفظیله ثابتدر و لفظ محتمل الحق نیت اولندیغی حالده ثابت اولور و شول شیکه
لفظک احتمالی اولمیه نیت اولنسه دخی ثابت اولماز مکر زوجه امه یعنی جاریه اولسه
ایکی طلاق نیتی صحیح اولور زیرا ایکی طلاق امه نک طلاقنک جنسیدر زیرا صیغه امر
فرد اولان مصدر ایله فعلک طلبندن مختصردر کوک معرفه کوکسه منکر تقدیرا اولسون
برابردر مذهب مختارک دلیلی بودرکه امر تکراری موجب و محتمل دکل فرد ایله عدد بیننده
منافات بولندیغندن اوتوری زیرا فرد اولدرکه انده ترکیب اولمیه و عدد اولدرکه

اولدرکه مرکب اوله پس فرد عدد اوزرینه واقع اولمز و معنا تتحد الفاظ وحدانده
مراعاتدن عبارتدر بو ایسه فردیت و جنسیت ایله در مثنی ایسه فردیت و جنسیتدن
بعیددر و تکرار عبارت اسبیلرینک تکراری ایله در بحسب اللغه او امر ایله دکلدر و عند
الشافعی رضی الله عنه وقتا تکرر محتمل اولدیسه طلقی نفسک قولنده زوج ایکی طلاق
نیت ایتدی زوجه نفسنی ایکی طلاق تطلیق ایدر و اکر بر طلاق نیت ایندیسه بر طلاق
ایدر موجبی تکرار در دیانک عنده دخی بونک کبیدر لکن اوج نیت ایتمدیکی وقتده
ایچون نفسنی بر و ایکی و اوچ طلاق تطلیق ایتمک واردر و مصدر اوزرینه دلالت ایلیان و
محتمل اکعدد اولمیان اسم فاعل دخی کذلکدر اول اجلدن سارقک اطراف اربعه قطعنده
اولنان بزم عندمزده بوکره سرقت ایدرسه صاغ الی قطع اولنور ایکنجی دفعه سرقتنده صول
ایاغی قطع اولنور اوچنجی دفعه سرقتنده توبه ایدنجیه دک حبس اولنور و شافعی
رضی الله عنه دیدیکه اوچنجی دفعه سرقتنده صول الی قطع اولنور دوردنجی دفعه سرقتنده
صاغ ایاغی قطع اولنور لقوله علیه السلام من سرق فاقطعوه وان عاد
فاقطعوه وان عاد فاقطعوه ولقوله تعالی السارق والسارقة فاقطعوا ایدیهما
رایدیجمع عامه در یمنی و یسریه متناول در پس شول کمسنه ایدیلی یمنی اوزرینه حمل
ایلدی اطلاق ایدیلی و صیغه جمعی ابطال ایلدی زیرا سارق و سارقه نک ایکی یمینی
ایماندر دکل بر ایسه مجرای تثنیه جاریدر و بزم اکله مامز سارق و سارقه نک مصدری
عددی محتمل اولمز اعتبارینه تمسک ایلدیلر حتی ابت سرقتده الحق بر سرقت مراد
ایلدیلر زیرا اکر کل سرقات مراد اولنسه قطعی واجب اولمز الا سرقاتده صکره اولور
و فعل واحد سببی ایله الحق ید واحد قطع اولنور کیم اول یمیندر و ابن مسعود قرائتی
اوزره ایدیهما ایمانهما قراءتی و اجماع آنک تأییدیدر بو تقدیرجه ید یسری مراد
اولماز و تکرر سرقت ایله تکرر قطع ممکن دکلدر و لا یمین فوت اولدیغندن اوتوری

مطلب ادا و قضا

تکورزنا ایله تکوز جلدین خلافیجه زیرا انك محلی اولان بدن باقیدر وحکمه نوعان
اداء وقضاء وهو تسلیم مثله به ویتبادلان ویؤدیان بینهما فی الصحیح ویجاز
بسبب واحد عند الجمهور یعنی امرین حکمی قسمت اولنه ایله ایکی نوعدر که بری
ادای وبری قضادر واداء اقامت واجبدن عبارتدر یعنی واجبی عدمدن وجوده اخراجدن
عبارتدر زیرا هر شینك تسلیمی مناسبیدر ولا شیء ایله دراداء عین واجبی امر ایله
تسلیمدر وتسلیم جنس کبیدر که ادایی وقضایی شاملدر وقضا مثل واجبی امر ایله تسلیمدر
بو ایسه براشارتدر که ادای وقضادن مراد افعال جوارح اوله قبل الامر ذمتده اولان
دکل که اول نفس وجوبدر زیرا وجوب سبب ایله درکل وبعضیلر اداء وقضاده الی
مستحقه قیدی زیاده ایلمشلردر زیرا غیر مستحقه تسلیم ادا وقضا اولمز ودیلمشلر که بو قیده
احتیاج یوقدر زیرا تسلیم عین الواجب بالامر وتسلیم مثل الواجب بالامر تعریفندن الی مستحقه منفهم
اولور زیرا امر مستحقه وارد اولدیکی یاخود معنا تسلیم تحصیل سلامتدن اولمغله تسلیم
اولکدن غیره وحالانکه سلامت حاصل اولور معلوم اولدیکه بو تعریفات موجودتخصیص ایدهنك
قولی وزره درامامحققدن حقیقتده دیانتك قولی وزره اداء عین واجب یحوعملدن اولا
شیء طلب ایله تسلیمدر بو تقدیرجه نقل اداء داخل اولور وقضا کامر ایله تسلیم مثل
واجبدن عبارتدر انده نقل قضا اولمز ترکی موجب عقاب اولمدیغندن اوتوری اما نقله
شروع عدنصکره افساد ایلسه قضا ایدلمسی شروعله اوزرینه واجب اولدوغندن مکاننده
وقضاء اداء امکانه مجازا استعمال اولنور لو بو تقدیرجه برقرینه یه محتاج اولور کما یقال
ادا ما علیه من الدیون پس دین بو قرینه درکه اندن قضا فهم اولنور زیرا اداء حقیقت
دین محالدر بو تقدیرجه اداء وقضاء نیتلریله تادیه ایدلور یعنی قضاء اداء نیتیله واداء
قضا نیتیله تادیه اولنور الا بو قدر واردر که برقرینه یه محتاجدر کما یقال نویت ان
ادی ظهر الامس الصحیح وان اقضی ظهر الیوم پس امس قضایه ویوم اداء یه برقرینه دردر

وفی الصحیح قیدی فخر الاسلامك قولندن احترازدر زیرا اول من غیر قرینة ادایه قضا تسمیه
ایلمش اداء وقضا سبب واحد ایله واجب اولوردر اول سبب واحد شول امردر که
انك سببیله اداء واجب اولدیکی نوعدیمکن جمهور عندنده درکه بزم اصحابمزدن وبعض
اصحاب شافعیدن عبارتدر بعضیلرینك خلافیجه زیرا مشایخمزدن عراقیون وعامة
اصحاب شافعی دیمشلر که قضا امر جدید ایله واجب اولور یعنی قضا بر نص مقصود ایله واجب
اولور که اداء واجب اولان امرك غیری اوله پس صومده فعدة من ایام اخر قولیله قضا واجب
اولدی وصلوتده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك من نسی صلوة فلیصلها اذا
ذکرها قول شریفیله قضا واجب اولدی وجمهورك اوزرینه درکه مستحق مستحق علیهدن
ساقط اولمز الا حق صاحبنك اسقاطیله یاخود تسلیم مستحق ایله ساقط اولور بو ایکیسنك
موجودی اولمدیغندن مستحق علیه اوزرنده مضمون باقی قالور بفضل وقت ساقط اولور عجزدن
اوتوری وبو نصوص امر ایله واجب اولاننك تفریغ ذمتی طلب ایچوندر وفخر الاسلامك
عبارتنده که ثمره خلافی صلوة وصوم واعتکافدن اولان منذورات معینهده وقتنده فوت
اولدوغی وقتده در وابو الیسر دیمشدر که برکمسنه اکر صوم یاخود بر صلوة بر یوم معینده
نذر ایلسه ووفا ایلمسه بین الفریقین اجماع ایله قضاسی واجب اولور عدم ایفاسی کوك
فوتی کوك تفویتی ایله اولسون برابردر پس خلاف بو تقدیرجه اسنادده وجوب قضاده در
پس جمهور عندنده سبب وجوب قضا سبب ادادر که سبب وجوب ادادر وانواع الاداء
کامل وقاصر وشبیه بالقضاء یعنی ادانك نوعی وجه که ایکیسی شبیه بالقضا
اولیان اداء محضه در ایکی نوعدر بری اداء کامل وبری اداء قاصردر اداء کامل اولدر که
مشروع اولدوغی کبی واجبات وسنن ادا ایده توفیر حقی برله ادا اولنه صلوات مکتوباتی
علی الاطلاق وصلوة وتر وتراویحی رمضانده جماعت ایله ادا ایتمك کبی واداء قاصر اولدر که
ذکری تقدم ایدن صفاتدن ناقص ادا اولنه منفرد اصلوتی ادا ایتمك کبی واداء شبیه بالقضا

مطلب لاحق

بعد فواغ الامام فعل لاحق کبیدر ولاحق اولدر کیم صلوتک اولنی ادراك ایلیه و
صلوتك بعضی فوت اوله شول کمسنه کبی کیم امام خلفنده اویویه و امامك صلوتدن فراغتندن نصکره اویانه پس کولکسنه فعلی وقت اعتباریله ادادر و اما ایله ادا سنی
التزام ایلدیکی شی متدارك اولدیغی اعتباریله قضادر اول اجلدن اکا قضا تشبیه اولان
ادا دیرلر فعل لاحق قیدیله فعل مسبوقدن احتراز در زیرا فعل مسبوق اولدر کیم صلوتك
اولندن بعضی فوت اولوب صلوتك آخرینه ایریشه پس بو فعل مسبوقه بالقضا تشبیه

مطلب مسبوق

دینلمز بلکه ادا محض قاصردر لکن قصوری فعل منفرد قصوری کبی دکل دونندر
زیرا منفرد اداء و تحریمه ده منفرددر مسبوق ایسه انجق ما سبقده منفرددر اراده دکل
و فعلی قضایه تشبیه دکل ما سبقده اما ایله اداسنی التزام ایتمدیکندن اوتوری
و انواع ادادن حقوق عبادده اولان ادا بعضدر و حقوق عبادده اولان اداء عین
مغصوبی اوزرینه غصب واقع اولدیغی وجه اوزره رد ایلمك اداء کاملدر زیرا بحسب
الحقیقه عین واجب مسلمدر و بونك کبی اداء کامل ولور اعتبار شرعله عین واجب
رد اولندوغی حالده یعنی شرعده عین واجب اعتبار اولنان بدل صرف و تسلیم فیه
دخی اداء کامل اولور زیرا ایکیسی دخی ذمتنده ثابتدر برابر ایسه و صفدر که
تسلیمی محتمل ولمز و عین مغصوبی غاصب عندنده جنایتدن صکره رد ایلمك اداء
قاصردر مثلا بر کمسنه بر عبد فارغی غصب ایلسه اندنصکره اول عبد بر انسانه
جنایت ایلسه یا خود دیدی غاصبده ایکن غیرینك مالنی اتلاف ایلسه اندنصکره غاصب
اول عبد فارغی جنایت ایله یا خود رقبه سنده مستحق اولان دین ایله مشغول اولدوغی حالده
ضامنه رد ایلسه اول اداء قاصردر معناً قصوری اولدر که عبد اکیجه رد ایله ادا ایلدی لکن
اداسی واجب اولان وصفله دکل زیرا اداسی واجب اولان وصف جنایتدن و دیندن سالم اولمسی
ایدی غصب ایلدیکی حالده اولدیغی اوزره و بعه الشی مهری انجق تسلیم عبد قضا تشبیه اولان

اولان ادادر یعنی بر کمسنه سلك سلکنده اولمیان بر عبدی زوجه سنه مهر اولمق اوزره
تزوج ایلسه اندنصکره اول عبدی اشترا ایلیوب زوجه سنه تسلیم ایلسه قضا شبیه
اولان اداقبیلندندر شول حیثیتدنکیم تبدل ملك حکما تبدل عینی موجبدر حتی زوج
مقابل مهری اولان عبدی قبول ایتمسه قبولی اوزرینه جبر اولنور عین حقی اولدوغندن
اوتوری و کذلك زوج دخی تسلیمی جبر اولنور زوجه عبدی طلب ایلدیکی حالده و الحاصل
بو تسلیم قضا شبیه ادادر دینلدیکی تبدل ملك صفتده تبدل موجب اولدوغندن
اوتوریدر کورمز مسنوکه عبدین مشتریه انتفاعی حرام و بایعه انتفاعی جائزدر و بعد
الاشترا امر منعکس اولور و حکما تبدل صفت ذاتده شول خمر کبی که خل اولدر زیرا
حکم شرع یا حل یا خود حرمتدر که بو شیئه متعلق ولور شول حیثیتدن که اول شی
مملوك البعض اوله ذات حیثیتندن دکل و انواع القضا بمثل معقول و بغیر معقول و بمعنی

مطلب

الاداء یعنی انواع قضا دخی انواع ادا کبی اوچ نوعدر بری مثل معقول ایله قضادر
مثل معقول اولدر کیم انده مماثلت تعقل اولنه صلوة ایچون صلوة و صوم ایچون صوم قضا
اولندوغی کبی که مماثلتی تعقل اولنور و ایکنجی نوعی مثل غیر معقول ایله قضادر مثل غیر
معقول اولدر کیم انده مماثلتدن قاصر اوله و عقل انی نفی ایله اولمیه عجز مستدام عندنده
صوم ملك فدیه کبی زیرا صوم ایله فدیه بیننده بر مماثلت یوقدر انی عقل ادراك ایلیه کیم
وصفدر و فدیه عیندر و اوچنجی نوعی معنا ادا ایله قضادر بو ایسه رکوعده تکبیرات عید
کبیدر مثلا بر کمسنه صلوة عیدده امامه رکوعده ایرشسه ابتدا افتتاح ایچون تکبیر ایدر
اندنصکره رکوع ایچون تکبیر ایدر اندنصکره رکوعده رفع یدین ایتمکسزین تکبیرات عیدی
ایدر قضا اولمسی تکبیراتك محلی اولان قیام فوت اولدوغندن اوتوریدر و ادا معناسیله
ادا اولمسی شول حیثیتدندر کیم رکوع حقیقة و حکما قیامه مشابهدر حقیقة مشابه
اولمسی نصف اسفلی مستوی اولدوغندن اوتوریدر و اغنیا غیر مانعدر زیرا بعض ناسك قیامی

بو صفت ایله دروحکما مشتنا اولمسی امامکزک عنده ایریشن اول دکلدن ایریشمش
حکمنده اولور بو ایسه امام ابو حنیفه و محمد رحمهما الله تعالی قوللریدر و ابو یوسف رحمه
دیمشدر که امام کزک عنده ایریشن تکبیرات عیدی ایچون تکبیر ایلمز زیرا اول فوت اولان تکبیرلرک مثلنی
اتیانه قادر دکلدر و صلوتندن فدیه نک وجوبی احتیاطدن اوتوریدر که ایام تخفیفه فوق عندنده
قیمت ایله تصدق کبیدر و حقوق عباده مثل ایله ضمان مغصوب قضاء کاملدر و قیمتله ضمانی
مغصوبک انقطاع مثل عندنده قضاء قاصردر فوات صورتندن اوتوری و مال ایله ضمان نفس و اطرافک
حال خطاده مثل غیر معقول ایله قضادر و شول عبده که امر انک اوزرینه تزوج اولنه یعنی عبد
زوجه سنک مهری اوله انک قیمتنی تسلیم ایلمک عیننک بدلیله قضادر زیرا معناسی ادا ایله قضا
تسمیه سنک خلافیچه در شول حیثیتدن که مجهول الوصفدر انجق قیمت ایله بیلنور
بو تقدیرجه اصل اولور و ضمان نفس و اطرافک حال خطاده قید عمددن احترازدر زیرا اکر جنایت
عمدا اولنسه بالخود لحتما قصاص اولنسه اندن ضمان اولمز زیرا انک صورة و معنی مثلیدر
بو تقدیرجه قضاء کامل اولور و شول بیره که بغیر عینه بر عبد اوزرینه تزوج اولنمش انک
قیمتنک قضاسی ادا شبیه اولان قضا قبیلندندر و بو تسمیه نک صحتی بزم عندمزده در
شافعینک خلافیچه زیرا عبدک بلنماسی صفتنده در جنسنده دکل پس قضاسی اولمسی ظاهردر
و اداسی شبیه اولمسی عبدک وصفی بلنمدیکندن ادانک ممکن اولمامسی الا تعیینی ایله اولور
و تعیین اولمز الا تقویم ایله اولور پس بو وجهدن قیمت مسماه یه مزاحم اولور و لا اصلی
حتی قبولی اوزرینه زوجه جبر اولنور اتیانی مسمی کبی یعنی وسط اولان عبد مسمانک اتیانی
جبر اولندیغی کبی ادای قیمتنی قبولی اوزرینه دخی جبر اولنور و زوج مخیردر زیرا
عبد معلوم الجنس اولدیغی اعتباریله تسلیمی واجب اولور و مجهول الوصف اولدیغی اعتباریله
ادای قیمتی واجب اولور عبد معین خلافیچه زیرا عبد معین تقویمسز معلومدر بو تقدیرجه قضاء

قضاء محض اولور والحسن لازم للمأمور به اما لمعنی فی عینه وهو نوعان احدهما المعنی

المأمور به

لمعنی فی عینه والآخر ملحق بهذا القسم مشابه الحسن لمعنی فی غیره وحکم النوعین واحد
یعنی مأمور به ایچون حسن لازمدر زیرا امر حکیمدر بر شیء ایچون امر ایلمز الا اول شیئک حسن اولدیغندن
اوتوری امر ایدر و عقل بر آلتدر که بعض اشیانک حسنی و قبحی انکله ادراک اولنور و مأمور بهک
حسنی یا شول معنا ایچوندر که مأمور بهک عیننده حاصلدر که عقل بلا واسطه اول حسنی
ادراک ایلر بو حسن دخی حکمته نظرا ایکی نوعدر بر مأمور بهک عیننده اولان معنا ایچون حسندر
تصدیق معناسنده اولان ایمان کبی که بو حسن ذات تصدیقده حاصلدر که ذاتا و وصفا سقوطی قبول ایلمز زیرا
اکر ضدیله تبدیل اولنسه نه جهله اولور و اولسون کفر اولور و شول مثالک وصفا سقوطی قبول
ایلمز اصلا دکل الله تعالینک وصفا اقرار در زیرا اصلی حالتنده اکراهده بیله اولور و ایمان اوزرینه قلبی
مطمئن اولدیغی حالده لسانا اوزرینه اجرای کلمه کفر مباح اولور و اقرار ترکی وجهیله حسنه ساقطدر
اکر دینلورسه که اصلسز صفتنک بقاسی محالدر جواب ویریلور که بو وصف اعتباریدر بو محالک وجودی
اقتضا ایلمز که حقیقة انکله قائم اوله و شول مثالک که مأمور بهک عیننده حسن اوله و اصلا و وصفا
سقوطی قبول ایلر صلوتدر زیرا افعال و اقوال مخصوصه در که الله تعالینک تعظیمی اوزرینه دلالت ایدر
لکن اصلا و وصفا اعذار کثیره سببیله سقوطی قبول ایلر اعذار جنون و اغما و حیض و نفاس کبی
و شول مثالک وصفا سقوطی قبول ایلر اصلا دکل اوقات مکروهده اولان صلوتدر و نوع آخر که
عیننده معنا حسن اولان قسمه ملحقدر غیرنده معنا حسن اولانه مشابهدر زکوة کبیدر زیرا زکوة
نفسنده غیر حسنه در زیرا اضاعت مالدن عبارتدر الا بو قدر وار در که دفع حاجت فقیر واسطه سیله
حسنه اولور زیرا دفع حاجت فقیر خواص رحمانیه دندر و صوم دخی کذلکدر زیرا نفسی آج طوتمقدر والله
تعالینک نعمتنی منع ایتمکلیک غیر حسنه در لکن قهر نفس واسطه سیله حسن اولور زیرا نفس
عدو الله در نتکم خبرده وارد اولمشدر اوحی الله تعالی الی داود عاد نفسک فانها انتصبت لمعاداتی
و حج دخی کذلکدر زیرا اتنده سفر تجارتده قطع مسافه دن عبارتدر لکن زیارت شرف مکان
واسطه سیله حسن اولور و ذکر اولنان سبقت ایدن ایکی نوعک حکمی بردر که ساقط اولمز الا ادا ایله یاخود

اسقاط ايدن شيئك اعتراضی سببیله ساقط اولور واما المعنی فی غیره وهو نوعان ایضا احدهما ما
لا یؤدی ذلك الغیر بالمأمور كالوضوء والآخر ما یؤدی به وحكمهما واحد ایضا اما
لمعنی فی عینه اوزرینه معطوفدر یعنی مأموربهك حسنی مأموره بهك غیرندن ایجو حاصلدر
بودخی یعنی شول غیر كه مأمورن اندن ایجلیجون حسن اولدی ایكی نوعدر كه بیری اولدر كه اول مأمور
ایله ادا اولنمز وضو كبی زیرا مأموربه اولان وضو ادای صلاته توسل ایجون حسندر و مأمور بهك
غیرا اولان صلاته بالكز وضو ایله ادا اولنمز بلكه اركان معلومه سیله ادا اولنور و نوع آخر شول كه
مأموربه انكله حسن اولدی جهاد كبیدر جهاد نفسنده حسن دكلدر تخریب بنیان رب اولدیغی ایچون
واعلاء كلمة الله ودفع كفر كافر واسطه سیله حسن اولدی بو ایسه مأموربه اولان جهاد ایله
ادا اولنور و بو ایكی نوعك حكمی كمكن كبی بردر كه بقاء وجوب بقاء غیر سببیله و سقوطی غیردن
بونده حسنی غیردن ایجون قلمسی علاء كلمة الله ودفع كفر كافر لغتیا عبادالله اولدوغندندر
اكر اعلاء كلمة الله یاخود دفع كفر فعل مجهولی ایجون مصدر قلنسه بلا لحیاه اولمش اولور
وجهاد المعنی فی عینه یه ملحق اولور ذكوة كبی لكن تمثیل مصنف یعنی جهادمثالی اعلاء مصدر
فعل معلوم ایجون اعتباری اوزرینه در بو تقدیرجه تمثیلدن اولی اولدر اقامه حد ودخی بو
اولور زیرا نفسنده حسنه دكلدر كه تعذیب عباددر لكن معاصیدن زجر و اسطه سیله حسن
اولدی كه اقامتیله ادا اولنور مختصرده قدرت تفصیلی ترك اولنمش لكن اداء امرده قدرت
شرط اولمغله تفصیلی اقتضا ایتمكین اصلنه مراجعت اولندی والقدرة التی یتمكن بها قبیلندندر كه
العبد من اداء ما لزمه بو شرط ایجون مثالدر یعنی حسن مطلق شول قدرت ایله اشتراط
مكلف اداء ما لزمه سنی اول قدرت ایله متمكن اولور كه حسنندن شول یوقدر زیرا عاجزه تكلیف
قبیحدر پس شول امر كه عینی ایجون حسن ایدی شرطی ایجون حسن ولكه عینی ایجون حسنه ملحق
اولان دخی كذلك شرطی ایجون حسن ولدی و غیری ایجون حسن اولان كوك مأمورن ایله ادا اولنمیان
وضو كبی و اولنسو كه مأموربه ایله ادا اولنان جهاد كبی اولنسو شرطندن اولان حسن ایجون

مطلب قدرت

حسن ایجون حسن اولدی والقدرة التی یمكن بها العبد قولنده دلالت وارد كه قدرت
فعل اوزرینه متقدمه اوله پس معلوم اولدی كه قدرت ایكی نوع اوزرینه در بر قدرت در كه فعل انكله
الوجود متحقق اولور كه اول جمیع شرائطی مستجمع اولان قدرت فعل ایله بیله در بالذات متقدمه
اولور دخی بو قدرت مؤثره قبل الفعل اولمق جائز اولمز علت تامه دن معلولك تخلفی
ممتنع اولدوغندن اوتوری بو قدرت تكلیفك شرطی اولمز واكر دینلورسه كه تكلیف
بو قدرت ایله مشروط اولمق واجبدر زیرا قدرتسز فعل ممتنعدر و ممتنع ایله تكلیف
اولنمز جواب ویریلور كه فعل اول قدرت مؤثره ایله مشروط اولسه تكلیف حال مباشرتده
توجه ایتمك اقتضا ایدر بو تقدیرجه مأموربهك تركیله عاصی اولمامق لازم كلور
مباشرتسز عدم تكلیفدن اوتوری و تحقیق بودر كه قبل المباشره زمان مستقبلده ایقاع
فعل ایله مكلفدر و بو حالتده فعلك امتناعی عدم علت تامه اوزرینه بنا ایدر فعلك
مقدور اولمسی و مختار ایله اولمسی منافی اولمز تعلق قدرت و قصد ایقاع صحتی معناسیله
ممتنع ایجون تكلیف ما لا یطاق در فعل تعلق قدرت و قصد ایقاع صحیح اولمیان شیدن
اولمق معناسیله و قدرتك ایكنجی نوعی اولدر كه فعل انكله متوهم الوجود اولور
و بو قدرت بر قدرتدر كه انضمام ارادت عند ننده مؤثره در بو ایسه ادا اوزرینه سابقدر
بودخی ایكی نوعدر بری اولدر كه انكله فعل غالب الوجود اولور عادة شول كمسنه كبی كه
وسعت وقتنه ایریشه اداء صلاته اهل اولمسیله بو قدرتك اثری لزوم اداء عیندندر
ظاهرا اولور و ایكنجی نوعی اولدر كه اول قدرت ایله فعل حیز جوازده نادر الوقوع الورده
دخی بو قدرتك اثری لزوم اداء خلفنه ظاهر اولور وهی نوعان مطلق وهو
ادنی ما یتمكن به المأمور به من اداء ما لزمه وهو شرط فی اداء كل امر والشرط
توهم لا حقیقة حتی اذا بلغ الصبی او اسلم الكافر او ظهرت الحائض فی آخر الوقت لزمه
اداء الصلوة لتوهم الامتداد بوقف الشمس یعنی شول قدرت كه مأموربهك حسنی انكله

القدرة

القدرة هی الشرط التی یتمكن بها الحی من الفعل وتركه القدرة الممكنة عبارة عن ادنی قوة یتمكن بها المأمور به من اداء ما لزمه بدنیا كان او مالیا [illegible]

تعریفات

مزداد اولور ایکی نوعدر بری قید اعتبار ایتمکسزین مطلقدر بو ایسه مأمور بهك
اداءسی لازمه سندن متمکن اولان شیدر ادناسیدر که قدرتک بو قسمی هر امرك اداسنده
شرطدر کوك مأمور به یعنی ایچون حسن اولسون کرك غیری ایچون حسن اولسون و دینلمشدر که
اکو القدرة المتقدمة یعنی بو نوعا ممکنه دینلسه اولی و اوجز اولوردی و شرط فی اداء کل امر
اداء قیدی قضادن احتراز در زیرا قدرت ممکنه قضا شرط دکلدر حتی شول کمسنه نک که بر صوم
فوت اولسه نفس اخیرده عاجز اولدوغی حالده دخی قضاسی واجب اولور و دینلمشدرکه سعدن
اولیان شی ایله تکلیفدر زیرا اقتضاء تکلیف ابتدائی دکل بلکه ابقاء تکلیف اولدر
و شول شیکه بو شیئک وجودی ایچون شرط اوله اول شیئک بقاسی ایچون شرط اولمق لازم کلمز
سببا و کلا ایله قضاسی ایجابایدر عندنده باب نکاحده شهود کبیدر اما قضا نص
جدید ایله ایجاب ایدنلرک عندنده قضا قدرتدن لابد در زیرا تکلیف آخردر بو یله دینلمشدر
و بونده نظر ایراد اولنمشدر زیرا نص جدید واجب سابقک اسقاطنی ایجاب ایدر اول واجبک غیرینی
ایجاب ایلمز رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک ذکری سبقت ایدن فلیصلها قولی
شریفی دلیله ای فلیصل تلك الصلوة الواجبة دیو نص اولدرکه و واجب اولان مماثلتی اثبات
ایلدی و بعض حذاق دیمشلردرکه قدرتک ادا ایله قضا بیننده اشتراطنده فرق یوقدر زیرا اگر
ادا بنفسه مطلوب ایسه قدرتک حقیقتی انده شرط اولور و اگر غیری ایله مطلوب ایسه قدرتک
توهمی انده شرط اولور قضا دخی کذلکدر یعنی اگر قضا مقصود ایسه قدرتک حقیقتی انده
شرط اولور و اگر غیری ایله مقصود ایسه قدرتک توهمی انده شرط اولور نتکیم نفس اخیرده اقتضا
ایدر زیرا نفس اخیرده قضا امتدادی توهمی اوزره واجب اولور و شرط ادا انکله متمکن اولان
شی توهمیدر حقیقتی دکل و حقیقت ادا ایچون لازم شرط اولور که غرض انجق ادا اوله حتی
آخر وقتده بر صبی بالغ اولسه یاخود بر کافر مسلم اولسه یاخود بر حائض طاهر اولسه
و تفیله وقتک امتدادی توهمندن او نوردی اول کمسنه لره اداء صلوة لازم کلور و وقف شمس ایله

شمس ایله امتداد وقتک امکانی عقلا در عادتا یوقدر نقدر نادر ایسه دخی اندن نصکره
ادادن عجزندن او توردی قضا انتقال ایلدی و زفر دیمشکه بو مقوله لر اوزرنه وقتده ادا لازم کلمز که
قضا بودر زیرا آخر وقت وقتک بر جزء قلیلندن عبارتدرکه انده تحریمه واسع اولمز پس وقت
فوت و قدرت منعدم اولمغله ادا لازم کلمز و احتمال حدوث قدرت امتدادی احتمال بعید در اکا
اعتبار اولنمز و کامل وهو القدرة المیسرة للاداء ودوام هذه القدرة شرط لدوام الواجب
حتی تبطل الزکوة والعشر والخراج بهلاك المال بخلاف الاولی حتی لا یسقط الحج وصدقة
الفطر بهلاك المال معطوفدر مطلق اوزرینه یعنی شول قدرتکه مأمور بهك حسنی
انکله مزداد اولور ایکنجی نوعی کامل اولاندرکه ادا ایچون قدرت میسره اولدر یعنی عبد اوزرینه
تیسیر ادایی موجبدر بو کا کامل تسمیه اولندی قدرت ممکنه دن بر درجه زائده اولدوغندن
او توردی زیرا قدرت میسره تمکنی اثبات ایدر اندن صکره تیسیری اثبات ایدر و قدرت ممکنه ایله انجق تمکن
اثبات اولنور و معنی اول دکلدرکه مأمور به عسر قدرت ممکنه ایله واجب اولوب اندن صکره بو قدرتک
اشتراطی سببیله یسره متغیر اوله بلکه معناسی اولدرکه اگر الله تعالی اجبی قدرت ممکنه ایله ایجاب
ایلسه جائز اولوردی شاعبادات اولجه کبی پس وقتا بعض واجبات وجوبی بو قدرت اوزرینه
توقف ایلدیسه گویا عسردن یسره متغیر اولدی اولقدرت واسطه سیله و بو قدرت میسره اکثر
واجبات مالیه ده شرط اولدی واجبات بدنیه ده دکل زیرا ادا اشق در مال محبوب النفسدر محبوبدن
مفارقت امر مشقدر و بو قدرت میسره نک دوامی واجبک دوامنه شرطدر زیرا قدرت میسره معناسی
علتده شرطدر تقدیرا و اجبی عسردن یسره مغیردر بو ایسه زکوتده نماکیدر زیرا نما سز ادا
ممکندر لکن یسر اول نما ایله حاصل اولور اصل مال ناقص اولمسون ایچون اگر دینلورسه که بقاء
حکم بقاء علتدن مستغنیدر بقاء شرطدن استغناء مشروطی کبی بو تقدیرجه دوام قدرت
دوام واجب ایچون شرط اولمامق لازم کلور جواب ویریلورکه بو دیدیکمز بقاء علتک ممکن
اولدوغی وقتده اولور بحثده رمل کبی و بونده ممکن دکل زیرا یسر اول قدرت میسره ایله قائمدر

واكر دينلورسه كه قدرت ميسرهنك دوامى شرط اولسه نصابك بعضى هلاك كنده باقيسنده زكوة

واجب اولمزدى زيرا نصاب ايسه شرطدر جواب و يريلور كه نصاب ايسه شرط دكلدر زيرا واجب اولان

ربع عشردر پس قرق درهمده بر درهم اداء ايتمك ايكى يوز درهمدن بش درهم اداء ايتمك كبيدر بلكه شرطى

ابتداء اغنادن تمكندر ايچوندر يعنى مسئله‌ده اغنا فقرا ايچوندر اغنا ايسه غنا سز متحقق اولمز

واحوال ناس غناده متفاوتدر اول سببدن شرع ملك نصاب تقديرايله حتى زكوة و عشر

وخراج هلاك مال سببيله باطل اولور زيرا تمكن زكوتده نصاب بعنى اداء زكوة

تمكنده نصكو مال هلاك اولسه زكوتى اداء ايتمسه بو محلنده اندن زكوة ساقط اولور وصف

نمادن عبارت اولان قدرت ميسره باقى المدينده اولوردى زيرا وصف نما اولمسه قدرت ممكنه اولوردى

ميسره اولمز پس نمانك شرطى مؤدى نمانك اميدنه جوز اولسون ايچوندر و شارح رضى الله عنه ديمشكه هلاك

مال سببيله زكوة ساقط اولمز تمكن ايله حتى اداء واجب معزز اوله و غنده اولورى رهلاك مال

استهلاكدن احترازدر زيرا مالك استهلاك ايدرسه اندن زكوة ساقط اولمز اتفاقا وكذلك عشر

هلاك خارج سببيله باطل اولور زيرا شارع صفت يسر ايله ايجاب ايلدى زيرا ايجاب انجق نماى

حقيقيده اولور وكذلك خراج دخى باطل اولور زيرا وجوبى تقديرا نماى ارضيه تعلق ايدر

ارض بحر اولمغله نماى ممتنع اولمغله يا خود زرع اولنسه و يتمسه خراج بر شيء واجب اولمز

و زراعتدن تمكن خراجك وجوبنه كفايت ايدر زيرا جنس خارجده كل بو تقديرده ابطال حق غزاة

عند زراعت ايلسه تقصير عنده اولمز و نما حكما موجوددر فلكن خراجى تحصيل ولنور زرعى آفت

اصطلاكه ايله بحنك هلاك نمى زيرا اول وقتده خراج ساقط اولور زيرا تقصير جنابنك ايله دكل حقى

لااصطلام بومدت اولسه اخر سنه‌يه دك ارضك استغلالى ممكن اولمز اول وقتده خراج ساقط

اولمز و بو قدرت ميسره قدرت اولينك يعنى قدرت ممكنه‌نك خلافنجه در زيرا قدرت ممكنه‌نك بقاسى

واجبك بقاسى ايچون شرط دكلدر كه قدرت ممكنه كنده شرط محضه‌در بو تقديرجه بقاسى شرط بقاء واجب ايچون

اولمز نتكه شهود كبى و اما اصل قدرت ميسره قدرت ممكنه‌نك خلافنجه اوله و غنده اولوريدى كه حج وصدقه

وصدقهٔ فطر هلاك مال سببيله ساقط اولمز پس بونده مال يعنى حجده زاد و راحله‌دن وصدقهٔ

فطرده نصابدن عبارتدر يعنى حج وصدقهٔ فطر واجب اوله قدنصكره هلاك مال ايله ساقط اولمز بو عبارت

حج وصدقهٔ فطر قدرت ميسره ايله واجبدر زعمنى دفع ايچوندر زيرا حجده زاد و راحله وصدقهٔ فطرده

نصاب اصل قدرتدن اوزرينه زائد لوردر كه حجده ادنا قدرت يوريمكدر و طريقده اكتساب زاد اوزرينه

قدرتدر وصدقهٔ فطرده ادنا قدرت بغدايدن نصف صاع و شعيردن بر صاع ملكنه قدرتدر پس

مصنف اول زعمى ايده ديو كه حج وصدقهٔ فطر قدرت ممكنه ايله واجبدر زيرا حجده شرط نفس

استطاعتدر استطاعت ايسه متحقق اولمز الاعادة زاد وراحله ايله اولور اكر دينلورسه كه

بو كلامدن قدرت ممكنه سلامت الات و اسبابدن عبارتدر قولنى مناقض اولور جواب و يريلور كه منا

اولمز زيرا زاد و راحله شول الاتدندر كه حصول مطلوب وسايطدر وكذلك نصاب دخى صدقهٔ

فطرده يسر ايچون شرط دكلدر بلكه نصاب ايله موصوف اولان اغنايه اهل اولسون ايچوندر زيرا اغنا

غناى شرعيدن غيريله متحقق اولمز واكر دينلورسه كه اغنادن مراد مسئله‌دن اغنادر بو ايسه

شرعيه متوقف اولمز جواب و يريلور كه غناى شرعينك مادونى عدم حكمنده در زيرا نصابدن عبارت

اولان غناى شرعى ايله متصف اولميان صدقهٔ فطرى اخذه اهل اولور وجوبنه اهل اولمز وهل

يثبت صفة الجواز للمأمور به اذا اتى به قال بعض المتكلمين لا والصحيح عند الفقهاء انه

يثبت به صفة الجواز وانتفاء الكراهة واذا عدم صفة الوجوب للمأمور به لا يبقى صفة

الجواز عندنا خلافا للشافعى رحمه الله تعالى يعنى مأمور بهك اتيانندن مأمور جهة صفت

جواز ثابت اولورمى بعض متكلمين ديمشكه وجوب صفت جواز ثابت اولمز مكو بر دليل

اكا مقترن اوله شول دليل ايله كه بر كمسنه شرعا اداسنه مأمور اوله و غنى افعالجدن و قوتنده

اول جماع ايله حجنى افساد ايلسه مؤدى تاديه عنده جائز اولمز و صحيح اولدركه فقها عنده

وجوب صفت جواز ثابت اولور مطلق امر ايله يعنى وجوب كوك ندب ايچون اولسون كوك ايجاب

ايچون اولسون بر ابردر زيرا مأمور بهك حسنى اقتضا ايدر بو ايسه شرعا جوازه نصكره

اولور ونزاع بیتلرنده تفسیر جوازه راجع نزاع لفظی اولور پس متکلمین عندنده جواز اتیانک ایلدیکی
شینک سقوطندن عبارتدر وسقوط قضا الحق دلیل زائد ایله بیلنور وفقها عندنده جواز کما
وجب اتیان مأمورک ایله امتثالک حصولندن عبارتدر اکر مأمور بهی اتیان عندنده جواز ثابت اولمسه
تکلیف مالا یطاق لازم کلور ومتکلمینک استدلالرینه جواب اولدرکه امر ایله ثابت اولان صفت
صحت ایله انتفا جهتندن اداسنک وجوبیدر وقت اجماع سببیله اقتضا ایلدیسه امر امتثال
ایتدیکندن لحن امتثالن اوزرینه ولجب اولور وجح صحیح عما قابلده امر جدید ایله اولور و انتفاء
کراهت خلافن آخر اشارتدر ابو بکر رازیدن حکایت اولنمشدرکه صفت جواز امرک اطلاقیله ثابت
اولمز زیرا مأمور به غیر مکروهدر زیرا بو ملک عصر یتقیر شمس عندنده نصکی جائزدر ومأمور به
اولاصلوت آندن کراهت ابو قدر بلکه کراهت عبده شمسه تشبهدندر ومأمور به ایچون ثابت اولان
صفت وجوب منعدم اولدیغی وقتده بزم عندمزده صفت جواز باقی قالمز شافعی خلافنجه زیرا انلردیرکه
صفت وجوب منعدم اولدقده صفت جواز باقی قالور زیرا وجوب خاص وجواز عامدر وانتفاء
خاصدن انتفاء عام لازم کلمز کورمزمیسکه صوم یوم عاشورا فرض ایدی اندن وجوب اداسی نسخ اولنمغله
جوازی نسخ اولنمدی وبزم ایچون دیمک واردرکه موجب وجوب ترکی جائز اولمیان اداسیدر وموجب
جواز ترکک جوازیدر وبینهما منافات ظاهردر بو تقدیرجه موجبک غیرکنده وبه اضافه ایلمک
جائز اولمز الا بو قدر واردرکه جوازدن مراد اول شیء اولکه فعلنده اذن اوله ترکنده اذن قیدیله
مقید اولمقسزین بو تقدیرجه جواز وجوبه جنس اولمغه صالح اولور وبو تقدیر اوزره محکی
انتفاء وجوب ایله جواز منتفی اولور عدم نوعدن صکره جنسک نوع حصه سنک محا اوله وعندنده اولور
اولور پس انتفاء وجوبدن صکره جواز قنده اولورسه اولسون دلیل منفصل ایله حکم شرعی
کذا فی شرح ابن ملک ثم الامر نوعان مطلق عن الوقت فلا یوجب الاداء علی الفور فی الصحیح
یعنی امر ایکی نوعدر بر نوعی وقتدن مطلقدر یعنی اول امر ایچون بر وقت محدود ذکر اولنمیه شول
اوزرهکه اول وقتده انجا ایله ادا فوت اوله نیتکیم زکوة وصدقه فطرک امری کبیدر بو تقدیرجه اوزره در علی

اوزره در علی الفور اداسی واجب اولمز قول صحیحده وفور مأمور بهی عقیب ورود امرده اتیاندن
عبارتدر کرخی خلافنجه زیرا انلر عندنده مطلق فور اوزرینه اطلاق اولنور وبزم ایچون دیمک واردرکه
امر فقط طلب فعل ایچوندر زمان اول وثانی صلاحیتده حصول فعلده برابردر اکر مطلق فور معنا
اقتضا ایلسه افضل التسارع ایدیمک کبی اولور بو تقدیرجه مطلق اولمز وموضوعنه نقص ایله عود ایدر
یعنی ما وضع له اولان اطلاقده ناقص اولور ومقید به وهو انواع الاول ان یکون الوقت ظرفا
للمؤدی وشرطا للاداء وسببا للوجوب وهو وقت الصلوة یعنی وقت ایله مقید اولان نوع امر
شول حیثیتدرکه وقتک فوتیله اداسی فوت اوله بو نوع دخی درت نوعدر اولکی وقت مؤدایه
ظرف واداسینه شرط ووجوبه سبب اوله مقدر وقت صلوة کبی اما ظرف اولمسی اداسندن فضله اولدوغندن
اولنوریدرکه هر شی که اداسندن فضله اوله اول ظرفدر پس بو وقت دخی مؤدایه ظرفدر اما مقدمه
اولینک تصحیحی اولدرکه قیان بر کمسنه نمازه قلسه ومقدار فرضه اکتفا ایلسه قبل فراغ الوقت
مؤدی منقضی اولور واما مقدمه ثانیه نک تصحیحی اولدرکه ظرفدن مراد فضل اکا مقدار اولمامقدر واما
اداسینه شرط اولمسی اولدرکه وقتک فوتیله ادا فوت اولور وهر شیکه انک فوتیله ادا فوت
اوله اول شیء اداسینه شرطدر اما مقدمه اولینک تصحیحی اولدرکه وقت خروج ایلدیکی وقتده نماز
قلنسه اول نماز قضا اولور ادا اولمز اما مقدمه ثانیه نک تصحیحی اولدرکه صلوتک سائر شروطنک
قیاسیله در طهارت وستر عورت واستقبال قبله ونیت کبی واما وجوبه سبب اولمسی اداسی اختلاف
صفتیله مختلف اولدوغندن اولنوریدر پس هر شیء که تغیریله واجب متغیر اوله اول شیء سببدر
زیرا سبب وفق سببلیه اوزره ثابت اولور ومن حکمه اشتراط نیة التعیین فلا یسقط
بضیق الوقت ولا یتعین الا بالاداء کالحانث یعنی وقت ایله مقید اولان وقت مؤدایه
ظرف واداسینه شرط ووجوبه سبب قلنان امرک حکمندن بعضده اشتراط نیت تعیین یعنی تعیین فرض
وقت زیرا وقت وقتا ظرف اولدیسه اندن مشروع فیه متعدد اولمغله فرضک غیری
دخی متسع اولدوغندن بعضی بعضندن تمیز ایچون نیت فرض وقت شرط اولدی وعند البعض ذکر

فرض وقت شرط دکلدر بلکه فرض ظهر دیو نیت اولنسه اکتفا ایدر دیمشلر واصحی
اولدر که فرض وقت نیتی شرطدر زیرا فرض ظهر اداءً قضاءً اولور اول اجلدن ضیق وقت
سببیله تعیین ساقط اولمز یعنی وقت بر حیثیت ایله ضیق اولسه که ولجیلک غیرینه متسع
اولمیه بو قولک انتفاء سبب ایله حکم منتفی اولور وهمی دفع ایچوندر وسبب تعیین و
وسعتیدر پس وقت ضیق اولدوغی توسع زائل اولدیغی وقتده تعیینی سقوط اولنمق کرک
سؤالنه ضیق وقت ایله تعیین ساقط اولمز کلا جوابی اولور زیرا بعض کره سببک
زوالیله حکم زائل اولمز طوافده رمل کبی وبونده عدم سقوط تعیین بو قبیلدندر وبعض
اجزای وقت عبدک نص تعیینی ایله متعین اولمز یعنی وقتک بر جزئنی وجوبک سببیدر دیو
نیت ایتمک کبی یاخود بو جزئی سببیت ایچون تعیین ایلدم دیمک کبی والحاصل بعض
وقت عبدک تعیینی ایله متعین اولمز الا بعض اجزاده انضاف ادا ایله اولور زیرا تغییر
انسباب وضعیدر بوایسه عبد ایچون دکلدر بلکه عبد ایچون بر فعلی تعیینده اختیار واردر
دیلدکی جزءنده ادا ایتمک اوزره یمینده اولان حانث کبی اعتاق وکسوه واطعام برله کفارتنده
مختاردر ذکر بو امور ثلاثه نك بربنی تعیین ایلسه متعین اولمز انك ایچون اخرنی اشلمك
واردر مادامکه کفارت اتمیه کفایت ایدر که متعین اولور والثانی ان یکون الوقت معیارا له
وسببا للوجوب کشهر رمضان ومن حکمه نفي غیره فیه فیصاب بمطلق الاسم ومع الخطاء فی
الوصف الا فی المسافر ینوی واجبا آخر عند ابی حنیفة رحمه وفی النفل روایتان ویقع صوم
المریض عن الفرض فی الصحیح یعنی وقت ایله مقید اولان امرك ایکنجی نوعی وقت مؤدا ایچون معیار
یعنی مقدار اولمقدر ومؤدانك وجوبنه سبب اولمقدر یعنی وجوب اولمسی ایله ثابت اولمقدر شهر رمضان
کبی اما وقت معیار اولمسی صوم شهر رمضانك کونلری مقدارنجه اولدوغندن اوتوریدر حتی صوم ایام
شهر رمضانك زیاده سیله مزداد ونقصانیله ناقص اولور اما وجوبنه سبب اولمسی صوم شهر رمضانك
مضاف اولدوغندن اوتوریدر زیرا صوم شهره اضافت سببیتی اوزرینه دلالت ایدر زیرا اضافت

اضافتده اصل مستبك سببه اضافتیدر زیرا انکله حادث اولدر بعض کره مجازا
شرط دخی مضاف اولور انك عندنده حکم بولندوغندن اولوردر ووقت حج کبی صوم اداسنه
شرطدر وبو نوعك بعض حکمندندر مؤدانك غیری اول وقتده نفی اولنمق معیار اولدوغندن
پس مؤدانك غیری منتفی اولدی وحکمی اسم مطلق ایله ادا اولنور اسم مطلق صوم لفظیدر نویت
ان اصوم کبی وصوم خطا ایله دخی ادا اولنور یعنی وصف صوم قضا یاخود صوم نذر یاخود
صوم نفل نیت ایتمکله وصف خطا ایله صوم رمضان ادا اولنور زیرا اول وقت اول صومی
قبول ایلمز پس اول نیت وصفی لغو اولور نیت اصل صومده باقی قالدی واول نیت ایله ادا
اولنور الا واجب آخر نیت ایدن مسافرده دکل زیرا مسافر حقنده وصف خطا ایله صوم
رمضان ادا اولنماز بلکه نیت ایلدیکی شیدن واقع اولور ابو حنیفه رضی عنه عندنده وابو یوسف
ومحمد رحمهم الله تعالی بمشکلر بو مسئلهده مسافر ومقیم برابردر زیرا سبب شهود شهردر که
مسافر ومقیم حقلرنده محققدر لکن بو قدر واردر که شرع مسافر ایچون رخصت اثبات ایلدی
پس رخصتنی ترك ایتدیکی زمان مسافر ومقیم برابردر بو تقدیرجه فرضدن اولان شی واقع اولور
وابو حنیفه رضی عنه اعتبارلری اوزره وجوب ادا مسافردن ساقط اولدیغی حالده اول مسافرك
حق اداسنده رمضان شعبان کبی اولور بو تقدیرجه نیت ایلدیکی شیدن واقع ونفلده دخی ابو حنیفه
رضی تعالی عنه ایکی روایت واردر بر روایتده مسافر نفل نیت ایلدیکی وقتده فرضدن
صوم اولور که اصح روایت بودر وبر روایت ثانیهده نفلدن صوم اولور روایت ثانیهنك وجهی هنوز
کلدی روایت اولینك وجهی ترخص نظر وقت مسافرك منافع بدنینه نظر اخف اولدیسه مصالح
دینینه نظر اخف اولمسی اولی اولدوغندن اوتوریدر ومریض رمضانده واجب آخر یاخود
نفل نیت ایلسه صومی فرضدن واقع اولور مذهب صحیح ذکر فخر الاسلام وشمس الائمه نك مختاری
بودر زیرا مریضك رخصتی حقیقت عجزه متعلقدر پس صائم اولدیغی وقتده انك حقنده سبب
رخصت فوت اولور صحیحه ملحق اولور مسافرك خلافنجه زیرا مسافرك رخصتی اعتبار سبب ظاهره

ایله عجز مقدره متعلقدر که مقابع فائت اولور که اول سفرده ریش فعل صوم ایله سبب رخصتك

فوتی ظاهر اولمز ومقابل صحیح اکثر مشایخ بخارانك اوزرینه دراوله که مریض مسافر

کبیدر زیرا رخصتی مرضك ازدیادندن خوفنه متعلقدر والثالث ان یکون الوقت معیارا

له لا سببا کقضاء رمضان ویشترط فیه التعیین ولا یحتمل الفوات یعنی وقت مؤدانك ظرفی

وادانك شرطی ووجوبنك سببی اولان انواع اربعه نك اوچنجیسی وقت مؤدانك معیاری اولوب وجوبنك

سببی اولمقدر قضاء یسی کبی اولدیغی ظاهردر که مقداره ایامیدر وسببی اولمامدر که سبب قضا سبب ادادر

اول ایسه شهود شهردر وقضا رمضانك سببی اولمز وبو نوعده نیت تعیین شرط اولور زیرا

بو صوم وظیفه وقتده کل وصوم آنده متعین دکل وعبادات ایله وقتده مزدحم اولدیغی وقتده تعیینی

لابددر تعیین ایسه نیت ایله حاصل اولور وشرط اولور که نیت کیجه دن اوله اول نهار امساك

اولنسون ایچون قضا اولان وقت تحمل اولماز ونخند اثوره وبونده فوات احتمال اولمز زیرا قضا وقتی

مدت عمریدر نوعین اولینك خلافنجه زیرا ادای صوم وصلوة وقتلری محدود دایره محدود اولدقلری اولور

فوتیله ادا فوت اولور والرابع ان یکون مشکلا کالحج ومن حکمه تعیین اداء في اشهر یعنی حج

انواع اربعه نك دوردنجی نوعی آنده وقت مشکل اولمقدر یعنی هم معیار هم ظرف مشابه اولمقدر

کبی زیرا وقت حج معیاره شول حیثیتدن مشابهدر که برسنه ده انجق بر حج صحیح اولور بو تقدیرجه وقتی

شول نهار کبی اولور که انده بر صوم صحیح اولور ووقت حج ظرفه شول حیثیتدن مشابهدر که حجك ارکانی

جمیع وقتنی مستغرق اولمز بو تقدیرجه وقتی وقت صلوة کبی اولور وحجك حکمندن بعضی تعیینی

اداسیدر انده حج سنین امکانك اولنده بو ایسه ابو یوسفك عندنده در وامام محمد دیمش

که اولنده تأخیر جائزدر وانك وقتنده ایدرسه ادا اولور بالاتفاق پس ثمره اختلاف انده ظاهر

اولور پس ابو یوسفك عندنده سنین امکانك اولنده تأخیر ایله یکی وقتده آثم اولور حج ایله

وقتده اثمی مرتفع اولور واما محمدك عندنده تأخیر ایله آثم اولمز مکومت عمرنده ایتمزسه اول

آثم اولور ونیت مطلق ایله حج ادا اولنور اللهم انی ارید الحج دیمکله وقت نفله قابل اولور

اولنورسه دخی حال دلالتیله یکنده اولور زیرا حال مسلمدن ظاهردر که فرض

اوزرنده با آیکن نفل ایله مشغول اولمز واکر نفل نیت ایدرسه نفل دن واقع اولور بوده

زیرا صریح دلالتی اوزرینه مقدمدر وکفار ایمانله مخاطبلردر یعنی ایمانه امر الله متناولدر

قال الله تعالى قل يا ايها الناس اني رسول الله اليكم جميعا الذي له ملك السموات والارض لا اله الا

هو يحيي ويميت فامنوا بالله ورسوله النبي الامي الذي يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون

بو ایسه اجماع فقهاء ایله عهدما اوزرینه بنادر وعبادات سقوطنی محتمل اولان اصلوة وصوم

کبی شیئلك اداسنه مخاطبلردر دنیاده کفار ادای عبادات اهل دکللردر زیرا ادای عبادات استحقاق

ثوابی مستلزمدر کفار ایسه اهل ثواب اولمزلر ثواب جنتدر پس آنه اهل اولمدقلری ادا ایله مخاطب

اولمزلر زیرا اعماله خطاب عمل ایچوندر اما سقوطی محتمل اولمیان ایمان کبی شیئه مخاطبلردر بو ایسه مشایخ

ماوراء النهر عندنده در وعراقیون عندنده ادا واعتقاد حیثیتندن الله تعالى جمیع اوامر ونواهیسی ایله

مخاطبلردر آخرتده مؤاخذه اولنورلر امر ونهی ترکی اوزرینه مثلا اولنورلر کقوله تعالى ما سلككم

في سقر قالوا لم نك من المصلين پس ترك صلوة سبیله مستحق عقاب اولدقلری خبر ویردی

وانلر جزا ویلدیکه صلوة کی ولکن اعتقاد حقیقتی مراد اولنور فعلی مراد اولنماز

لقوله تعالى فان تابوا واقاموا الصلوة واتوا الزكوة فخلوا سبيلهم نتکیم ایمانه کتورد کلری

حالده قبل فعل الصلوة سبیللری تخلیه اولنور ومحتمل اولدیغی وقتده موضع تقطعده انکله احتجاج

اولنماز ومنه النهي وينقسم في صفة القبح كالامر في الحسن فالقسم الاول ما قبح لمعنى في عينه

وصفا او شرعا منه الامر اوزرینه یعنی لفظ خاصدن بعضی نهی ونهی علی سبیل الاستعلاء

غیرینه لا تفعل قولیله خاصدر معدود اولمسی احده تقدیم اولنه وجه اوزره درو امی

نهیدن تقدیمی امر طلب وجود ونهی طلب عدم ایچون اولدیغندن اوتوریدر وبو نهی دخی

صفت قبحده امر کبی منقسم اولور یعنی مأمور بهك اقتضاء صفت حسنده انقسامی کبی منهی عنهك

اقتضاء صفت قبحه دخی منقسم اولور پس منهی عنهدن قسم اول شولدر که عینندن بر معنا ایچون منهی عنه

الكفار مخاطب بالايمان

اولدیغی بو قبح دخی یا وصفا در کهیرکه زیرا اکثر بو لفظدن مراد ذاتنده بو فعل قبیح ایچون وضع اولنده که اول
کفران النعمة و بو قبح من غیره در ود الشرع عقلا دخی زیرا قبح کفران منعم عقول سلیمه ده مرکوز دریا خود
منهی عنهك قبحی شرعا در بیع حر کبی قبحی شرعدن بلنده عقلدن دکل زیرا بیع شرعا بو مالك
مبادله سی عبارتدر حر ایسه مال دکلدر پس حقیقتی شرعا قبیح اولور وصفا دکل زیرا عقل
قبحنه حکم ایلمز وصفا و شرعا نصبلو تمییز اوزره در زیرا بو شیئك قبحی بر قاچ امر اعتبا
ر ایله در بو نوعك حکمی اولدر که منهی عنه اصلا غیر مشروع در زیرا منهی عنه معصیتدر که فعلی حرامدر
مشروع اولمز اکر مشروع اولسق لازم کلسه حرام اولمق لازم کلوردی والثانی لمعنی
فی غیره وصفا ومجاورا والنهی عن الافعال الحسیة من الاول والنهی عن الشرعیة من
الثانی وقد اختلف العلماء فقال بعضهم الامر بالشیء نهی عن ضده وبالعکس والمختار انه
یقتضی کراهة ضده وضد النهی کسنة واجبة یعنی قسم ثانی شو قسمدر که منهی عنهك غیرنده اولان
معنا ایچون منهی عنه قبیح اوله بو وصفی بوننده که منهی عنه ایله قائم اولوب انفکاکی قابل اولمیه یوم
نحر صومی کبی زیرا صوم الله تعالی نك ضیافتندن امساکدن عبارتدر بو اعتبار ایله قبیح اولمز بلکه اعتبار وصفی ایله
قبیح اولور که وصفی اولکونده ضیافة الهیه دن اعراضدر و حکمی اولدر که منهی عنه بعد النهی مشروع باصله
و غیر مشروع بوصفه اوله اول اجلدن یوم نحرده صوم نذر ایتمك صحیحدر و اشلدیکی وقتده عهدهسندن
حقدن یا خود منهی عنهك غیرنده بو معنا ایچون منهی عنه قبیح اوله فی الجمله منهی عنهه مصاحب ومقارن اولمق
بوننده وقت نداده بیع کبی کقوله تعالی یا ایها الذین امنوا اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا
الی ذکر الله وذروا البیع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون و بیعك نهیی بیعك سعیدن مشغول ومحروم اولدو
اوتوریده اول اشتغال بیعه مجاوردر و بیعدن انفکاکی قابلدر طریقده حال سعیده بیع ایتمك کبی
وافعال حسیه دن نهی یعنی حس ایله بیلنوب وجودی شرعه متوقف اولمیان قتل و زنا و شرب خمر کبی بونلر
نهی قسم اولدندر که قبحی وضع بوننده منهی عنهك عینندن اولاندر و امور شرعیه دن نهی تحققی شرعه
متوقف امور شرعیه دن صلوة و صوم و بیع و اجاره کبی بونلردن نهی قسم ثانیدندر که قبحی وصف ومجاورت

ومجاورت بوننده منهی عنهك غیرنده اولاندر زیرا نهی فعلدن منعله مخاطبدن تعریفدن عبارت
اولمغین مخاطبه متصور اولمسی لابددر و مخاطبك بو تصوری شرعه موقوفدر که بو تقدیرجه مشروع باصله
وغیر مشروع بوصفه اولور پس عید ایامنده اکله نذر صحیح اولور و معامله فاسده قبض عندنده ملك افاده ایدر
وعلماء دین کثرهم الله الی یوم الدین امر و نهیك ضدی حقنده اختلاف ایلدیلر بعضیلر دیمشلر که
بر شیء ایله امر ضدندن نهیدر بو دخی یا جهت لفظدندر که امرك لفظی ضدندن نهیی موجب اولور یا خود
بعضیلرك قولی اوزره جهت دلالتدندر یعنی لفظنك شو اوزرینه دلالتی جهتندندر که مأمور
مأمور بهك وجودی وقتنده منافی اولان فعل جائز اولمیه و بالعکس یعنی بعضیلر دیمشلر که بر شیئدن
نهی ضدنك امری اولور بر قوم عندنده ضدی واحد اولورسه بعضیلرك عندنده مطلقا نهی ضدی امر
اولور و مذهب مختار اولدر که بر شیئك امری ضدینك کراهتنی اقتضا ایدر یعنی مأمور بهك ضدی ضرورتا
اولورسه ضددن مراد اولدر که اشتغال ایله مأمور به فوت اوله زیرا بو نهی وقتا نص ایله اولمیوب ضرورت
ایله اولدیسه ضرورت مندفع اولدیغی قدر ثابت اولور ضرورت ایسه ضدینك مکروه تحمله مندفع
اولور مثلا صلوتده قیام امری ضدی اولان قعودك کراهتنی اقتضا ایدر مأمور به اکله فوت اولدیغی و نهی
اقتضا ایدرکه منهی عنهك ضدی سنة واجبه اوله یعنی واجبه قریب سنت مؤکده اوله نتکیم
محرمه لبس مخیطدن نهیی ضدی سنتلکی اقتضا ایدرکه مخیطك ضدی ازار و ردادر والعام ما یتناول
افرادا متفقة الحدود علی سبیل الشمول یعنی وجوه نظمك ایکنجی قسمی عامدر عام لفظده شمول
معنادر و اصطلاحده عام اول لفظدر که علی طریق الشیء متفقة الحدود افرادی متناول اوله پس
افرادی متناول قیدی ایله لفظ خاص تعریفدن خارج قالور و متفقة الحدود قیدی ایله لفظ مشترك
خارج قالور زیرا لفظ مشترك اکرچه افرادی متناولدر لکن مختلفة الحدوددر و علی سبیل الشمول
قیدی علی سبیل البدل اولان اسم جنسدن احترازدر زیرا اسم جنس اولان رجل متفقة الحدود اولان
افرادی اکرچه متناولدر لکن علی سبیل البدلدر وحکمه ایجاب الحکم فیما یتناوله قطعا حتی جاز نسخ
الخاص به ویکون بالصیغة والمعنی وبالمعنی وحده و عامك حکمی یعنی عام ایله ثابت اولان حکمك

ایجابیدر یعنی شول امدلولکه تناول قطع ایله متناول اوله کندیله بیله ذکر اولناندن مستغنا اولان حکمی متعلقنه ایاندر عبارتدر که اکثرین مذهبی بودر لقوله تعالی اقتلوا المشرکین ولا تأکلوا مما لم یذکر اسم الله علیه پس حکم اقتلوا مستغنا اولان وجوب قتلدر که عامه ملکدر ثابت اولور که اول عام مشرکیندر حتی عام ایله خاص نسخی جائز اولدیکی صحیحیندن انس رضی الله عنه مرویدر ان النبی صلی الله علیه وسلم امر العرنیین بشرب ابوال الابل بو ایسه خاصدر ومستدرک حاکمده ابو هریره رضی الله عنه مرویدر ان النبی صلی الله علیه وسلم قال استنزهوا البول بو ایسه عامدر پس حکم عام ایله حکم خاص نسخ اولندی وبو عموم صیغه ایله ومعنا ایله اولور یعنی لفظی مجموعی ومعناسی مستوعب اولور رجال کبی زیرا رجال جمعی انجق موضوعدر که متفقة الحدود اولان افراده متناول یعنی شامل اولور یاخود عموم یالکز معنا ایله اولور صیغه ایله دکل قوم ورهط کبی یعنی لفظی مفرد ومعناسی مجموع اولور اول الجهدن تثنیه وجمع اولنور والمشترک ما یتناول افرادا مختلفة الحدود بالبدل وحکمه التأمل فیه لیترجح بعض وجوهه للعمل به ولا عموم له یعنی قسم ثالث اولان لفظ مشترکدر شول لفظدر که مختلفة الحدود اولان افراده متناول وشامل اولور علی سبیل البدل القرء لفظی کبی که اضداددندر حیض وطهره متناول اولدر مختلفة الحدود قیدی عامدن احتراز وبالبدل قیدی شیء شلندن احترازدر زیرا شیء لفظی مختلفة الحقیقة اولان افراده علی سبیل الشمول متناولدر بو لفظ مشترکک حکمی بعض وجوهی ترجح اولنسون ایچون صیغه سنده وسیاقنده تأمل ایتمکدر یعنی مشترک ایله عمل ایچون بعض معناسی ترجح ایتمک ایچون صیغه سنده وسیاقنده تأمل ایتمکدر نتکیم علما لفظ قرء تأمل ایدوب جمع اوزرینه دلالت ایدیجی بو لدیلر نتکیم قرأت الشیء ای جمعته دینلور وانتقال اوزرینه دلالت ایدیجی بولدیلر نتکیم قرأ النجم اذا انتقل دینلور وایکی معنا دخی حیضده موجوددر که دم رحمده مجتمع وطهردن حیضه منتقلدر زیرا طهر اصلدر وحیض عارضدر ومشترکک انجق بر عندنده عموم یوقدر ومشترکک معنالری اکثرده استعمال اولنمز وشارح رضی الله عنه دیمش که قرینه مجرد اولدقده مشترکک ایکی معناسی دخی مراد اولنمق جائزدر وایکی معناسنک بری اوزرینه انجق قرینه ایله حمل اولنور والاول

والمؤول ما ترجح من المشترک بعض وجوهه بغالب الرأی وحکمه العمل به علی احتمال الغلط یعنی دورت قسمدن قسم اول اولان وجوه نظمک دوردنجی قسمی مؤولدر وبو مؤول اولدر که بعض وجوهی غالب رأی ایله مشترکده مترجح اوله زیرا الفظک ما وضع لهنه تأمل ایدلنوب وجه معینه صرف ایله دیکلدقده اول وجه معینه رجعتا بتمش اولور سوز دینلمشدر که مؤول مجمل ومشکلدن اولمق جائزدر بو تقدیرجه مشترکدن اولمسی متعین اولمز وترجیح خبر واحد ایله اولمق جائزدر بو تقدیرجه غالب رأی ایله اولمق لازم کلمز اکا جواب وبرلمشکه مؤول مصطلح انجق بودر واصطلاح غیری انلک اوزرینه وارد اولمز وغالب رأیدن مراد ظنی موجب اولان شیدر وبو مؤولک حکمی احتمال غلط اوزره انکله عمل واجب اولور زیرا دلیل ظنیدر یعنی دلیل ظنی ایله اولدوغندن اوتوری الثانی فی وجوه البیان بذلک النظم وهو اربعة الظاهر وهو ما ظهر المراد بصیغته وحکمه وجوب العمل بما ظهر منه یعنی نظم ومعنانک اقسام اربعه سندن ایکنجی قسم تقسیمی تقدم ایدن وجوه نظم سبیله وجوه بیاندر یعنی ظهورده لالت بیانندر بو ایکنجی قسم دخی قسم اولکی کبی دورت قسمدر که قسم اولی ظاهردر وبو ظاهر شولدر که کلامده مراد اولان معنا وضعیسی مع آخره نظر ایتمکسزین ول کلامک نفس صیغه سیله اولکلامدن ظاهر وواضح اوله کقوله تعالی واحل الله البیع وحرم الربوا زیرا بو کلام شیئک معنای وضعیسی حلالی وتحریمیدر که حاله بالنسبه اولان حکمی نسبه یه کلامدن ظاهردر وبو ظاهرک کلامدن ظاهر اولان شیء ایله وجوب عملدر وبو حکمده اختلاف اولنمشدر ابو منصور وتوابعی علی سبیل الظن اولمسنه ذاهب اولمشلر مجاز احتمالندن اوتوری وابو زید وعراقیون علی سبیل القطع اولمسنه ذاهب اولمشلر دلیلدن نشئت ایدن احتمال اعتباری اولمدیغندن اوتوری حتی حده ودوکفارات اثباتی ظاهر ایله صحیح اولدی والنص هو ما ازداد وضوحا علی الظاهر بمعنی من المتکلم وحکمه وجوب العمل بما اتضح علی احتمال تأویل مجازی یعنی نص شولدر که شیئه متکلمدن بر معنا سبیله ظاهر اوزرینه مرادک وضوحی مزداد اوله بو ایسه کلام ظاهرک نصی ایچون سوق اولنمسیله عبارتدر کقوله تعالی واحل الله البیع وحرم الربوا پس بو آیت

كريمه تحليل وتحريمده ظاهردر وبيع وربا بيلرنك فصلنده نصدر زيرا بو كلام فصل ايجون
سوق اولنمشدر زيرا بيع وربانك بينلرينك تسويه سنى ادعا ايلديلر انما البيع مثل الربوا قولنه
على طريق المبالغه ربايى بيعه مشابه قلديلر پس انلرك ادعاء تسويه لرنى رد ايجون واحل الله
البيع وحرم الربوا بيورلدى پس متكلمدن معنا بيله وضوحى مزداد اولدى نفس صيغه ايله دكل و
نصك حكمى تأويل ومجاز احتمالى اوزرينه واضح اولانشئ ايله عمل وجوبيدر وتأويل ومجاز
كبى مجاز قبيلندن قلنمله ظاهردن خفى اوزرينه حمل عبارتدر كه مجازده منحصر اولميه بلكه
مجازى اخود تخصيصه يا اخود غيرنه احتمالى اوله وبوندن اشكال وارد در بو احتمال نص قطعى اولمقدن اخراج ايلمز

مفسر
والمفسر ما ازداد وضوحا على النص على وجه لا يبقى معه احتمال التأويل وحكمه وجوب العمل به على احتمال النسخ يعنى مفسر
شول شيدر كه احتمال تأويل نص اوزرينه وضوحى مزداد اوله وازدياد مجملده واقع شبهه نك بيان
تفسير قطعى ايله حاصل اولور وعامده واقع شبهه نك بيان تقريرى ايله حاصل اولور كقوله تعالى فسجد
الملائكة كلهم اجمعون كه سجود ملائكه نك بيانى ايجون سوق اولنمشدر لكن ذكر كل واراده بعض ايله
تخصيص احتمالى اولمغله كلهم قوليله اول تخصيص احتمالى منقطع اولوب تأويل احتمالى باقى قالور دكه تفرق
اوزرينه حمل عبارتدر پس اول احتمال دخى اجمعون قوليله منقطع اولدى وبو مفسرك حكمى
احتمال نسخ اوزرينه انكله عمل وجوبيدر وفات النبى عليه الصلوة والسلام ايله هر نقدر احتمال
نسخ منسد ايسه دخى والمحكم وهو ما احكم المراد به عن احتمال النسخ والتبديل وحكمه
الوجوب من غير احتمال يعنى محكم شول شيدر كه احتمال نسخ وتبديلدن مرادى انك سببيله محكم اوله
ومحكم لفظى بناء محكم اى مأمون الانتقاض قولندن مأخوذدر كه احكم امتنع معناسنه متضمندر
اجلدن عام ايله تعدد ايلدى واحتمال نسخك انقطاعى كاهيجه ذاتندن معنا ايله اولور وجوب صانعه
وصفات ذاته ولا اياتى كبى زيرا عقلا نسخ احتمالى اولمز بو كا محكم لعينه ديرلر واحتمال نسخك انقطاعى
كاهيجه وفات نبى صلى الله عليه وسلم سببيله انقطاع وتحلى ايجون اولور كه بو كا محكم لغيره ديرلر وبو محكمك
حكمى غير احتمال انكله عمل وجوبيدر الوجوبدر لا امضا اليهدن عوضه وجوب العمل تقديرنده

تقديرنده يعنى بو محكمك حكمى تأويل ونسخ وتبديل احتمالى اولمقسزين اول محكم ايله عمل وجوبيدر
بو تقديرجه نص معارض اولدقده غى حيننده ظاهر متروك اولور ومفسر معارض اولدقده حيننده
ظاهر ونص متروك اولور ومحكم معارض اولدقده حيننده مفسر متروك اولور وشر وحده واقع اولان
مثاللر كقوله تعالى واحل لكم ما وراء ذلكم كه بو ايت كريمه اطلاقده ظاهردر وقوله تعالى فانكحوا ما طاب لكم
من النساء مثنى وثلاث ورباع ايت كريمه بيان عدده نصدر وقوله تعالى والوالدات يرضعن
اولادهن حولين كاملين ايت كريمه بيان مدتده نصدر وحمله وفصاله ثلاثون شهرا قول شريفى
ظاهردر اول مدتده وقوله عليه السلام المستحاضة تتوضأ لكل صلوة مضمون شريفلرى نصدر
والمستحاضة تتوضأ لوقت كل صلوة قول شريفلرى مفسردر وجناب باريتك اقيموا الصلوة
قول شريفى مفسردر وان الصلوة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا قول شريفلرى تكرار ايله محكمدر
زيرا مطلق امر تكرارى اقتضا ايلمز ولهذه الاقسام اربعة تقابلها الخفى وهو ما خفى المراد به بعارض
وحكمه النظر فيه ليعلم ان خفاءه لزيادة او نقصان يعنى وجوه بيانده ذكر اولنان اقسام اربعه ايجون
اقسام اربعه دخى وارددر اول اقسام مذكوره نك مقابلنده ومقابر شئ بر شيئك ازاسندن فلهذا
عبارت ربع مقابلى اقسام اربعه دن بر قسمى خفيدر كه ظاهرك مقابليدر وبو خفى شول كلامدر كه سبب
عارض ايله اندن مراد خفى اوله زيرا كلام موضوع لغويسنه نظرا ظاهردر لكن انك محلى نسبت ايله
خفى اولور اول محل بو سبب عارض اوله وخفينك خفى اولمسى تأمل قليله عبارتدر اطلبه محتاج
اولدقده وبو خفينك حكمى زيادت ونقصان خفاء اظهار ايجون خفيده فكر ايله نظردر كه سبب خفاسى
ظاهر اولسون ايجون يعنى خفيده خفا معناده زياده لكنده اولوردميدر يوخسه معناده نقصاننده
اولوردميدر سبب خفاسى ظاهر اولسون ايجون اندن فكر ايله نظر رايت سرقتده اولدقده كبى لقوله تعالى
السارق والسارقة فاقطعوا ايديهما پس ايت سرقت هر سارق قطعى ايجاب ايدنده ظاهردر كه
خفيسى خطر ايله حق بنا شده در زيرا طرار شول سارقدر كه كشينك جيبنى شق وقطع
ايدر واخذ ايدر اولان شئ سرقت ايله اخذ ايدر وبناش اول سارقدر كه قبوردن موتالرك كفنلرن سلب
خفي
النباش في معنى السارق لاخذ الشيء من الحرز خفية وفي الطرار زيادة
محدثة لكن القطع بجامع اخذ مال الغير بخفية فيه ... دفعا اخص
شرط السرقة وعند ابي يوسف ... القطع ووجب حكم القطع ... المسروق
السارق ربع دينار ... الشافعي بقطع يمين
مختار

واخذ ایدوب طرادوب بناش حقنده واقع اولان عارض سببیله دروعارض اولان سبب طرادوب بناش

سارق دیو اسم آخر ایله معروف اولدقلریدر زیرا انلار اسماً متغایر و مستمادلات ایدیلر پس بع لخصار اصل

ایله تأمل ایلسک معنا سرقتدن زیاده لکن طرارده بولوردر زیرا طرار تیقظان وحاضر حفظ

قاصد اولاندن مالنی سرقت ایدر بجیده اندن ایجون حکم سرقت ثابت اولمغله حد سرقت لازم کلور و بناش

معنا سرقتدن نقصان بولوردر زیرا بناش حفظ مالی قاصد اولمیان قبر ایچنده میتک مالنی سرقت

اول معنا سرقتدن نقصان اولدوغی اجلدن ایجون حکم سرقت ثابت اولمغله حد سرقت لازم کلمز ومشکل

وهو فوق الخفی لا یحتاج الی الطلب والتأمل وحکمه اعتقاد حقیة مراده الی ان یتبین با

الطلب والتأمل یعنی بو مشکل کی نصک مقابلیدر ومشکل اشکل الامر اذا دخل فی اشکاله

ای امثاله قولندن مأخوذدر بو مشکل ایسه خفاء مراده خفینک فوقنده در زیرا مشکل

وتأمله محتاجدر یعنی اولا مفهومات لفظه نظر ایله تحصیل معنا طلب واندنصکره معنا متمیز

اولسون ایچون فکره تکلف قیلنجه ایله تأمله محتاجدر بو مشکلک حکمی طلب وتأمل ایله

مراد متبین اولنجه یه دک مشکلک حقیقتنی اعتقاددر کقوله تعالی فأتوا حرثکم انی شئتم پس

انی معناسنده طلب ایلدک انی این معناسنده استعمال اولنور کقوله تعالی انی لک هذا ای من این لک هذا ودخی

انی کیف معناسنده استعمال اولنور کقوله تعالی انی یکون لی غلام ای کیف یکون لی غلام ولم یمسسنی

بشر پس معنا ثانی ایله ابتلا اولنی فأتوا حرثکم کیف شئتم سواء کان قاعدة او مضطجعة او علی جنب

ان یکون المأتی واحدا معناسنده اولور زیرا نسااب کرنهم نساءکم سیمیله تسمیه اولنمشدر فأتوا حرثکم

معناسنده اولور وسبب تسمیه ارحاملرینه القا اولنان نطفه بذر نسل اولدوغیدر وتوریدی بو تقدیر

ایله اول موضعه اقتضا ایدر که غرض نسلک متعلق اولدیغی اول موضع قبلدر زیرا غرض نسل موضع

دبرده حاصل اولمز ومجمل وهو ما اشتبه مراده فاحتاج للطلب والاستفسار وحکمه

التوقف فیه الی ان یتبین مراده من المجمل یعنی بو مجمل که مفسرین مقابلیدر جمله الجمل اذا ضمت

بعضه الی بعض قولندن مأخوذدر و بو مجمل بر کلامدر که مجملده وجوه ازدحام ایدر معنالودن مراد

مراد مجمل مشتبه اولور نفس عبارت ایله ادراک اولنمیه بلکه مجملک استفساره محتاج اولنه واندن

صکره طلب وتأمله محتاج اوله و بو مجملک حکمی بیان مجملده مراد مجمل متبین اولنجه یه دک مجملده توقفدر

ربوا وصلوة وزکوة کبی زیرا ربا لغتده زیاده معناسنده در وشرعده ربا عاقدینک بریچون شرط عوضدن

خالی زیاده دن عبارتدر وصلوة لغتده دعا معناسنده در وشرعده صلوة شرائط مخصوصه ایله اوقات

مقدده ارکان وافعال وارکان معلومه دن عبارتدر وجناب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه دنیا

واخرتده طلب تعظیمدن کنایتدر زکوة لغتده نما وزیاده معناسنده در وشرعده زکوة مال مخصوصه مال

بر مقدار مالدن عبارتدر والحاصل بو لفظلرده معنا لغتلرینک لفظ مجملدن مراد مشتبه اولدی

طلب وتأمل ایله استفساره احتیاج لازم کلمکین رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن استفسار

اولندی ربانی تفصیل اولنه اوزره وصلوة قول وفعل ایله وزکوة هاتوا ربع عشر اموالکم قول

شریفلریله بیان بیوردیلر ومتشابه وهو ما لم یرج بیان مراده لشدة خفائه وحکمه التوقف فیه

ابدا مع اعتقاد حقیة مراده یعنی محکمک مقابلی اولان متشابه اولدر که کلامده رشدت خفاسندن

اوتوری دنیاده مرادی رجا اولنمز صفات باریده ید ووجه وغیری کبی والرحمن علی العرش استوی قول

شریفی کبی وحروف مقطعات اوائل سورده کبی دبو متشابهک حکمی متشابه ایله مراد الهینک حقیقتی

اعتقاد بولمشابهده دائما توقفدر یعنی متشابه ایله مراد الله حق اولدوغنی اعتقاد ایدوب تأویلینه

کشف رأی ایله مبادرت ایتممکدر کما قال الله تعالی وما یعلم تأویله الا الله والراسخون فی العلم قول

شریفی مستثنایه عطف ایله اکرچه علمده راسخ اولنلر دخی متشابهک تأویلنی بیلمک اقتضا ایدر

لکن راسخ تأمل معناسنده اولمغله علم وهبی یعنی علم لدنی ولمق لازم کلور علم کسبی دکل زیرا علم

کسبیده غایت ذهول ونسیان اولمغله ثبوتی متصور دکلدر قالدیکه متشابهک تأویلی طرف

حقدن الهام وجهیله تعلیم اولنمدیغی تقدیرده رأی ایله تأویل ایتمامش اولور بو حسنده متشابهک

تأویلنی حقدن غیری بیلمک ممکن اولمسه متشابهک انزالنده بر فائده اولمزایدی بلکه فائده حاصل اولور

که اولیا قبیلندن اولور وعلمده راسخ اولنلر دخی متشابهک جمیعنک تأویلنی بیلمک اقتضا ایلمز بلکه

متشابه

لما ذهب بعضهم الی ان الراسخین یعلمون تأویل

[illegible]

تلویح

قسم ثالث در وجوه استعمال ذلك النظم

هر كشي بر جناح حق الهاكه جهيله بالدردكي قدر بيلور قالديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري
متشابهاتك مجموع تأويلني بيلدكلرندن شبهه يوقدر و دنيلمشدر كه حروف مقطعات او اثر سر خليفة الله
اولنلره مخصوصدر ماعداسي اهل الله استعداده انجق بطريق الالهام معلوم اولور والثالث في وجوه
استعمال ذلك النظم وهو اربعة الحقيقة وهي اسم لما اريد به ما وضع له والمجاز وهو اسم لما
اريد به غير ما وضع له وحكمهما استحالة اجتماعهما ومتى امكن العمل بالحقيقة سقط المجاز
ويترك الحقيقة بدلالة العادة وبمحل الكلام ومعنى يرجع الى المتكلم وسياق النظم واللفظ في نفسه
يعني اصل اقسامدن اوجنجي قسم نظم مثاللرينك استعماللري طرقي بيانندهدر يعني نظمله حكم بيانندهدر
بو قسم دخي درت قسمدر بر قسمي حقيقتدر وحقيقت ثابت معناسنه حق الشيء اذا ثبت دن مأخوذ اولمق
اوزره يا خود مثبت معناسنه حققت الشيء اذا اثبته دن مأخوذ اولمق اوزره واصطلاحده حقيقت
شول لفظك اسميدر كه اول لفظ انجون وضع اولنان معنا اول لفظله مراد اولنور وايكنجي قسمي مجاز
ومجاز جوازدن مفعلدر وزننده در واصطلاحده مجاز شول لفظك اسميدر كه اول لفظ انجون وضع
اولنان معنانك غيري اول لفظله مراد اولنور بينهما علاقه شبه ومناسبت اولديغي ايجون شجاعه اسد تسميه سي
كبي واكر دينلورسه كه شرعده لفظ صلوة دعاده مجازدر شونك ايجون بر له كه في الجمله ما وضع له ده مستعملدر
واركانه مخصوصده حقيقتدر شونك ايجون بر له كه في الجمله ما وضع لهنك غيرنده مستعملدر بو تقديرجه
تعريفلر منتقض اولور جواب اولدر كه اختلاف اعتبار ايله مختلف اولان امورده تعريفنده قيد
حيثيت موجوددر لكن وضوحندن اوتوري تعريفلرده حذف اولنور و بوندن حقيقتده مراد بر
لفظدر كه انك ايجون موضوع اولديغي حيثيتدن ما وضع لهنده مستعمل اوله ومجازده مراد بر لفظدر
كه انك ايجون غير موضوع اولديغي حيثيتدن ما وضع لهنك غيرنده مستعمل اوله بو تقديرجه تعريفلر منتقض اولمز
ومعلوم اوله كه لفظ حقيقت ولفظ مجاز دخي معنالرنده مجازلردر زيرا لفظ حقيقتك اصل معناسي
ثابت معناسنهدر لكن لفظ مذكور نقل اولندي معناء وضعيسنده ثابت اولدي وغيرنده اوتوري
ولفظ مجازك دخي اصل معناسي عبوردر كه بو ايسه اجسامده حقيقتدر لفظ ايسه عرضدر بر محلدن

بر محله انتقالي ايتمك اني اوزرينه ممتنعدر و بو حقيقتك حكمي ما وضع لهنك وجوديدر
كه خاص اولسون كركسه عام اولسون كه قوله تعالى يا ايها الذين امنوا اركعوا وقوله تعالى ولا تقربوا الزنا
زيرا بو نصلرينك هر بري مأمور و منهي عنهده خاص وعامدر و بو مجازك حكمي انك ايجون استعمال اولنان
شيئك وجوديدر كه خاص اولسون كه قوله تعالى او لامستم النساء زيرا ملامسه مراد جماعدر كه صدد خاص
يا خود كركسه عام اولسون حديث ابن عمر رضي الله عنه ده واقع لفظ الصاع كبي وهو قوله عليه السلام لا تبيعوا
الدرهم بالدرهمين ولا الصاع بالصاعين يعني صاع محل اولديغي اعتبار ايله مجاز عامدر بوندن
حقيقت صاع مراد اولنمز يعني بلا خلاف زيرا نفس صاع صاعين ايله بيعي اجماعله جائزدر
بلكه بوندن صاعدن مراد ايجنه حلول ايليان شيدر كه محل اراده حال طريقيله لفظ صاع
جنس اولديغي لامله محلي اولمغله مطعوم وغيرندن جميع حلول ايليان شيلري شامل اولور و بو حقيقت
ومجازك حكملرندن بعضي اجتماعلرينك محال اولمسيدر يعني بر لفظله بر وقتده ايكيسنك هر بري
حكم متعلق اولمق وجهيله حقيقي ومجازي بردن مراد ايتمك محالدر مثلا لا تقتلوا الاسد
ديديكك وقتده هم جانور مفترسي وهم رجل شجاعي مراد ايتمك كبي معناء حقيقيسي مراد ايتمك
اكر اراده معناء مجازيسي حقيقي منافي اولمز ايسه حقيقتك صرفي متحقق اولمز كه حقيقتدن
مجازه نقل اولنمه شرطي اولدر واكر حقيقتدن مجازه نقل ايدرسه حقيقت ايله مجاز اجتماعي ممتنع اولور
اول اجلدن بر كمسنه ثلث مالنه موالي ايسه يعني معتقلرينه وصيت ايلسه معتقلري معتقلرينه
متناول اولمز واكر معتق بر ايسه ثلثك نصفنه مستحق اولور ونصف ثانيسي ورثيه انتقال
ايدر معتقلرين معتقلرينه دكل وهر بار كه حقيقته حمل ممكن اوله مجاز ساقط اولور زيرا مستعار خلفدر
اصله مزاحم اولمز واكر حقيقت متعذره اولوره يعني حقيقته مشقت ايله واصل اولنور ايسه
مجازه تحويل ايدر تا كيم بر كمسنه يمين ايلسه كه بو نخلهدن اكل ايلميه و يمينني نخلهدن خروج ايليان اثمار
طلع و بسر ورطب و تمر شونلرينه تحويل نيت ايلمسه و نخلهدن خروج ايليان شيلردن
بر شي اكل ايتسه يا خود ثمنني اكل ايلسه حانث اولور و نخلك عيننده فرضا اكل ايلسه حانث اولمز

وكذلك بالمجاز حقيقت مهجوره اوله يعني حقيقته وصول ممكن اولسه الا ناس اول حقيقتي ترك
ايلسه لر نتكيم بر كمسنه يمين ايلسه كه فلانك دارنه قدمني وضع اتميه زيرا حقيقت وضع قدم حافيا
يعني يالين ايااوله ياخود نعلي حالده درداخل اولمق ايسه دخي بو ايسه عرفا مهجوردر يعني متروكدر
وعرفا مهجور اولان متعذر كبيدر پس بو تقديرجه يمين دخوله منصرف اولور كه مجاز متعارفدر اكر
دخول ايدرسه كرك حافيا كرك متنعلا كرك راكبا كرك ماشيا اولسون حانث اولور و شرعا مهجور عادة مهجور
كبيدر نتكيم خصومتدن شرعا مهجوردر كه قوله تعالى ولا تنازعوا اپس كمسنه خصومتده بر كمسنه يي
توكيل ايلسه توكيل مطلق جوابه منصرف اولور نعم ولا كبي بو ايسه بر مجازدر كه اسم خاص اولان
خصومتي عام اولان جوابه اوزرينه اطلاق قيلندي زيرا لا و نعم اقرار و انكاره متناولدر خصومت
ايسه شرعا مهجوردر بو تقديرجه حقيقت مجاز اولورلر نتكيم بر كمسنه بر آخر كمسنه اوزرينه
بيك درهم ادعا ايلسه و مدعى عليه مدعى ايله خصومت ايجون بر كمسنه يي توكيل ايلسه و وكيل اولان
قاضي عندنده اقرار ايلسه كه موكلم بيك درهمي اخذ ايلدي جائزدر و زفر و شافعي رضي الله عنه عندنده
جائز اولمز زيرا وكيل خصومته مأموردر اقرار ايسه مسالمتدر والحاصل كه لفظك ايجون حقيقت مستعمله
ومجاز متعارف اولسه ابو حنيفه رضي الله عنه عندنده حقيقت ايله عمل اولنور وامامين عندلرنده مجاز
متعارف ايله عمل اولنور نتكيم بر كمسنه يمين ايلسه كه بو حنطه دن اكل ايلميه پس ابو حنيفه رضي الله عنه عندنده
بو حنطه عيني اوزرينه اولور وامامين عندلرنده بو حنطه دن اتخاذ اولنان شي اوزرينه اولور
و دخي حقيقت دلالت عادت سببيله ترك اولنور يعني حقيقتك تركي اوزرينه عادت اولان شيئك
دلالتي ايله حقيقت ترك اولنور صلوة و حج نذر كبي زيرا صلوة لغتده دعادر كما في قوله عليه السلام
اذا كان صائما فليصل اي فليدع اندنصكره صلوة اركان معهوده يه نقل اولندي اندنصكره استعمال اولنمغله
معناي لغوي سي ترك اولنور اكر بر كمسنه صلوة نذر ايلسه اركان معهوده يه حمل اولنور و حج لفظي دخي
كذلكدر زيرا لغتده مطلقا قصد معناسنه در اندنصكره نسك معروف ايجون مكه يه قصد معناسنه
نقل اولندي و دخي حقيقت محل كلام دلالتي سببيله ترك اولنور يعني كلامك محلي حقيقتك

ترك الحقيقة في محل الكلام

معناه انما الاعمال بالنيات ورفع امتي الخطاء والنسيان

تركي اوزرينه دلالت ايله حقيقت ترك اولنور كقوله عليه السلام انما الاعمال بالنيات
ورفع عن امتي الخطاء والنسيان زيرا بو كلام اقتضا ايدر كه بتون عمل بولنميه وخطا ونسيان
بولنميه حالبوكه بتون عمل و خطا ونسيان كوريلور پس معلوم اولديكه بو كلامك حقيقتي مراد دكل مجازي
اوزرينه حمل ايله حكم اعمال و حكم خطا ونسيان مراد اولنور و دخي متكلمك حالنه راجع اولور معنا ايله ترك
اولنور يعني متكلمك حالنه راجع اولور معنا ايله حقيقت ترك اولنوب مجازه حمل اولنور يمين فور كبي
مثلا بر كمسنه حالت غضبده زوجه سي خروج مراد ايلدكده ان خرجت فانت طالق ياخود والله لا تخرجي
وان خرجت فانت طالق ديسه اكر اول ساعتده خروج ايدرسه طلاق واقع اولور و اكر بر ساعت مقداري
مكث ايلسه ياخود خروجدن رجوع ايلسه و اندنصكره خروج ايلسه طلاق واقع اولمز و يميننده
حانث اولمز زيرا حقيقت متكلمك حالنك دلالتي ايله ترك اولنوب مجازه حمل اولنور زيرا حقيقتده عدم
خروجدر ابدا پس متكلمك حالت غضبي دلالت ايدر كه منع خروجي اول وقته مخصوصدر اوله خروج ابدا
اولميه و دخي حقيقت سياق نظم دلالتي ايله ترك اولنور بو سياقدر قرينه لفظيه در كه كلام ملحق
اولور مثلا بر كمسنه بر كمسنه يه طلق امرأتي ان كنت رجلا قولي كبي زيرا طلق امرأتي قولي توكيله
دلالت ايدر وان كنت رجلا قولي بو كلامي توكيلدن توبيخه اخراج ايدر كه مجازه حمل اولنور و دخي حقيقت
لفظك نفسنده دلالتي ايله ترك اولنور يعني لفظك اشتقاقنده نفسنده اولان دلالتي سببيله
ترك اولنور مثلا شول كمسنه كبي كه لحم اكل اتميه يمين ايلسه يمين لحم سمك اوزرينه واقع اولمز
سمك اكل ايلسه حانث اولمز وامام مالك عندنده حانث اولور زيرا لحم سمك دخي حقيقة لحمدر و علمامز بونده
عرف تمسك ايلديلر زيرا لحم سمك لحم استعمالي كبي استعمال اولنماز مباحثده و بايعنده لحم تسميه اولنماز
بو تقديرجه لحمده داخل اولمز عرف ايسه يميننده معتبردر اول اجلدن يعني اشتقاق و اطلاق جهتندن
يمين سمكدن مصروف اولنور اكرچه مختصرده حروف معاني ذكر اولنمامش لكن ذكري اهم اولدوغندن
اصل متندن خلاصه مفهوم ذكر اولنمق اقتضا ايدر زيرا حروف معاني ذكر سبقت ايدن حقيقت
ومجاز متصلدر زيرا كاهيجه ما وضع لهنده استعمال ايله حقيقت اولور و كاهيجه ما وضع لهك

حروف معاني

غرنده استعمال ایله بجانن اولور پس ایمدی حروف معانیدن اولان واو ترتیب ومقارنته تعرض
اولنمقسزین مطلق عطفه ایجوندر یعنی معطوف علیه ایله جمع ایجوندر پس بر کمسنه غیر موطوءه سنه
ان دخلت الدار فانت طالق وطالق وطالق دیسه شرط واقع اولدقده امام ابو حنیفه رضی الله عنه عندنده
طلقه واحده ایله مطلقه اولور بو مشغول کمسنه لرک زعمنه رد ایجوندر کرد یمشلر امام
اعظم عندنده واو ترتیب ایجوندر و امامین عندنده مقارنت ایجوندر بو مشغولی دلیل ایله زیرا
اکر واو ترتیب ایجون اولمسه امام عندنده طلاق جمله سی واقع اولوردی واکر امامین عندنده اولمسه
مقارنت ایجون اولمسه اولی واقع اولور و ثانیسی و ثالثی لغو اولوردی طلقه واقع اولمسی بو کلام
موجبی افتراق اولوردی و ترتیب واو ایله متغیر اولمدیغندن اولوردی و ترتیب واو دن نشئات
بلکه طلقات استغراق بر وجه اوزرینه ذکرندن نشئت ایلدی که اول شرط بلا واسطه متصلدر
زیرا اول طالق قولی بر جمله ناقصه در که جمله کامله یه محتاجدر ثانینک تعلقی اولک تعلقندن نصکره در
وثانی واسطه ایله شرطه متصلدر پس بو ترتیب اوزره تعلق اتمکله وجود شرط عندنده
ینه بو ترتیب اوزره نزول ایدیلر پس ایمدی وقتا که اول ثانیدن و ثالثدن مقدمدر نزولک ایله
ایسه ثانینک و ثالثک محلی قالمدی و امامین دیمشلر که بو کلامک موجبی اجتماعدر یعنی
بلا واسطه متعلقین اولان معطوف و معطوف علیه بینلرنده اشتراک اولور واو موجبدر ترتیب واو
ایله متغیر اولمز زیرا طالق قولی بر جمله ناقصه در که شرطسز خبر اولدر بو تقدیرجه اولی تمام اولدقده
شرط ایله بو دخی تمام اولور جمله ثانیه بر دخی شرط اول شرط اولور وقتا که شرط تعلیقده ثانیه و
ثالثه متساوی اولدیلر ایسه طلقات جمله سی واقع اولور زیرا اجزیه بینلرنده ترتیبک صفتی
موجب اولور شیء بو قدر و بو دخی بلکه شرط مقدمدر اولدیغی حالده در اما مؤخر اولسه انت طالق
وطالق وطالق ان دخلت الدار دیسه اتفاقا اوچ طلقه واقع اولور زیرا شرط مغیردر پس کلام
اخرنده مغیر بولندیغی وقتده کلامک اولی آخری اوزرینه متوقف اولور اجزیه متوقفه شرطه
متعلق اولور واکر بر کمسنه غیر موطوءه سنه انت طالق وطالق وطالق دیسه طلقه واحده ایله بائن

متبینه اولور زیرا اول ثانی ایله نکاحن مقدم واقع اولدی و ثانینک و لا یتی قطع اولدی محلی
تصرف فوت اولدی و عندهما اولوردی زیرا طلقه غیر موطوءه در بو تقدیرجه ثانی و ثالث لغو اولور و او ترتیب
ایجون اولمق اعتباریله دکلدر مثلا بر کمسنه فضولی بر کمسنه نک ایکی جاریه سنی برآخر کمسنه یه تزویج ایلسه
زوجک و جاریه لر صاحبنک اذنی و لمقسزین و زوج اولان کمسنه فضولینک تزویجنی
قبول ایلسه و جاریه لرک صاحبی هذه حرة و هذه متصلا دیسه ثانیه نک نکاحی باطل اولور زیرا
اولی نک عتق حق ثانیه ده وقفک محلیتنی ابطال ایلدی زیرا زوج ایکیسنک نکاحنی قبول ایله
نکاح هم زوجک هم جاریه لر صاحبنک اجازتلرینه موقوفدر ایکیسنک بری نقض ایله منتقض
اولور واکر بو اجازت ویرسه اول برینک اجازتنه توقف ایلدی پس جاریه لرک صاحبی
هذه حرة و هذه لفظنی متصلا دیدکده ثانیه نک نکاحی باطل اولور ثانیه حقنده وقفک محلیتنی
عتق اولی ایله باطل اولدیغندن اوتوری حتی ثانیه یه اجازت لاحق اولمز زیرا حره مقابله سنده
امه نک نکاحی صحیح اولمز حتی بر کمسنه نکاح موقوف ایله بر امه یی تزوج ایلسه اندنصکره
بر حره یی نکاح نافذ ایله یاخود نکاح موقوف ایله تزوج ایلسه امه نک نکاحی باطل اولور زیرا
توقف ابتدای نکاح ایله معتبردر که محلنه راجع اولان شیء ابتدا و بقا اندن برابردر امه ایسه
حره یه منضم اولدقده دخی حالا محل نکاح دکلدر پس امه ثانیه نک نکاحی قبل التکلم عتق اولی باطل
اولدی و بر کمسنه ایکی قیز قرنداشی برآخر برآخر کمسنه یه تزویج ایلسه زوجک اذنی و لمقسزین
و خبر نکاح زوجه ایرشدکده اجزت هذه و هذه دیسه ایکیسنک دخی عقدی باطل اولور
بو عقدن اجازتی و اکر متفرقا اجازت ویرسه یعنی اجزت نکاح هذه دیسه واندنصکره
بعد زمان اجزت نکاح هذه دیسه ثانینک نکاحی باطل اولور زیرا صدر کلام آخرینه توقف
ایدر آخرنده اول تغییر ایدر شیء بولندیغی وقتده زیرا اولده صدر کلام نکاحک جوازینی مقتضیدر
و آخرنده اول جوازی تغییر ایدر شیء بولندیکه نکاح ثانیه در زیرا نکاح ثانینک جوازی نکاح
اولک جوازینه منافیدر که اختینک بینی جمع ایتمک لازم کلور پس صورتا ولدی نکاح ایکیسی دخی

باطل اولور وصورت ثانیه ده متفرقا اجازت ویردکدن نکاح اول صحیح اولور نکاح ثانی باطل
اولور متفرقا اجازتده صدر کلامک لحوقنه متوقف اولمدیغندن اوتوری شرط واستثناده اولهنغی
کبی زیرا شرط واستثنا کلامک لحوقنه موقوفدر وبعض کره واو حال ایچون اولور نتکیم برکمسنه عبدینه

مطلب واو حالیه

اد الی الفا وانت حر دیسه بو عبارتده عطف حسن اولمز زیرا جمله اولی انشائیه وجمله ثانیه
خبریه در واو حال ایچون اولدیغی وقتده شرط کبی مقیده اولور وعجز حریتی ادایه متعلق اولور
حتی عبد الفی ادا ایتمدکجه معتق اولمز وکاهجه واو عطف جمله ایچون اولور بو تقدیرجه عطف ایله
خبرده مشارکت واجب اولماز مثلا برکمسنه هذه طالق دیسه ایکنجی طلقنه واحده ایله مطلقه
اولور زیرا خبرده شرکت اقتضا ایچون اولور اکر تامه اولورسه دلیل شرکت زائل اولور وکذلک
برعورت ارینه طلقنی ولک الف دیسه بو واو دخی ابو حنیفه رحمه الله تعالی عنه عندنده عطف ایچون
اولمغله تطلیقنده برشی واجب اولمز واما امامین دیمشلرکه بو ترکیبده کی واو حال ایچوندرکه
شرط وبدل اولورکه الفی ادا ایتمک واجب اولور وحروف معانیه اولان فاء عاطفه وصل وتعقیب

فاء عاطفه

ایچوندرکه معطوف معطوف علیهدن برزمان متراخی اولمق اقتضا ایدر ادراک اولنمیه حتی حقیقتده
زمان قلیل اولورسه دخی برزمان متراخی اولمسه مقدار اولمق اقتضا ایدر وقتی برکمسنه زوجهسنه ان دخلت
هذه الدار فهذه الدار فانت طالق دیسه شرط اولورکه ثانیه یه دخول دار اولییه دخولندن صکره بلا
تراخ اوله واکر زوجه دار ثانیه یه دار اولیدن صکره برزمان دخول ایلسه انده تراخی اوله تطلیق اولمز
وبو فاء احکام علله استعمال اولنور زیرا احکام علل اوزرینه مرتبه در نتکیم برکمسنه برکمسنه یه
بعت منک هذا العبد بکذا آخر فهو حر دیسه بیعی قبول ایله معتق اولور زیرا حریتی عقیب
ایجاب فاء ایله ذکر ایلدکی فاء ایسه ترتیب ایچوندر وایجاب اوزرینه عتقک ترتیبی اولمز بکو
طریق اقتضا ایله ثبوتی قبولدن صکره اوله راکر وهو حر دیسه بیعی قبول اولمز تعقیبی موجب اولان
شیء بولنمدیغندن اوتوری بو تقدیرجه وهو حر قولی قبل الایجاب حریتی ثانیه دن اخبار اولمق احتمالی
اولور وبعد القبول حریت ایچون انشا اولمق احتمالی اولور قبول ایسه شک ایله ثابت اولمز

ثابت اولمز وفاء علل اوزرینه داخل اولور علل دائم اولورسه اولهنغی وقتده زیرا افاده
اصل احکام دخولیدر علت دکل زیرا وصل ایله تعقیب ایچوندر واحکام علله متعقب اولان شیئدر
لکن علت دائم اولهنغی وقتده تعقیب بولندیغندن اوتوری علتلر اوزرینه دخولی جائز اولهنکیم
برکمسنه عبدینه ادّ الی الفا لانک حر معناسنه اولمغله عبد اولحالده معتق اولور الفی ادا ایتمزسه دخی
زیرا فانت حر قوله بیانی علتیچوندر لانک قد صرت حرا معناسنده در وبو فا کاهجه واو معناسنه مستعار
اولور نتکیم برکمسنه له علی درهم فدرهم دیسه درهمان لازم کلور زیرا فاء ترتیب ایله عطف
ایچوندر ومعطوف معطوف علیهدن غیریدر وترتیب اعیانده اولمز دراهم ذمتده عین حکمنده در عین
دکل ولا اجلدن بونده فاء واو معنا استعاره اولنده عطفده مشارکت اولندیغندن اوتوری وحرف ترتیب
وجوبده اولمغله کویا وجب علی درهم وبعده درهم دیمشکبی اولور واما شافعی رضی عنه دیمشلرکه
بو عبارتده بر درهم لازم کلور حقیقتی متعذر اولدیغندن اوتوری وجوده ترتیبه صرفی ممکن
اولمدیغندن اوتوری زیرا وجوب اولدن صکره وجوب ثانی اوله متصل اولمسی متصور اولمز زیرا وجوب
اولدن صکره مباشرت سبب لحوقی لابددر بو تقدیرجه تأخیر منفصل اولمغله تأکید ایچون کلام
مبتدا اولمغله حمل اولنمغله کویا وجب علی درهم وهو درهم دیمشکبی اولور والدین قولکنده
فانک حقیقتی کل الوجوه متعذر اولور بزم قولمزده اکر تعقیب باطل اولورسه معنای
عطف باقی قالور انده من وجه حقیقت فاء ایله عمل واردرکه اول وجه اهدارندن اولیدر وحروف
معانیدن ثم تراخی ایچوندر وتراخی معطوف ایله معطوف علیه بیننده مهلتدر ولمقدعبارتدر
واول مهلت منزله سکوتدر اکر سکوت ایلسه واستیناف ایلسه یعنی معطوف علیهدن سکوت
ایتدکدن صکره معطوف ایله استیناف منزله سنده اولسه حتی کمال تراخی حاصل اوله زیرا تراخی
تکلمده حکمه حیثیتدن اولورکه حکمده تراخی تکلمده تراخیسز انشاء ایتدکده ممتنعدر وقتا حکم متراخی
اوله تکلمده دخی تقدیرا متراخی اولور بو ایسه ابو حنیفه رضی عنه عندنده در واما امامین عندلرنده
تراخی تکلمده وصل ایله حکمده تراخیدر معنای عطف مراعات اولندیغندن اوتوری زیرا عطف انفصال ایله صحیح اولمز

تکلم ایسه متصلدر بو تقدیرجه مراعات حق عطف ایچون لفظلك اتصالی باقی قالور نتیجهٔ خلاف
اولدر بر کیمسنه غیر مدخول بهاسی اولان منکوحه سنه انت طالق ثم طالق ثم طالق ان دخلت الدار دیسه ابو حنیفه
رضی الله عنه عندنده اولکی فی الحال واقع اولور شرط عدم تعلقندن اوتوری کویا انت طالق دیدکدن نصکره
سکوت ایلمش کبی واندن صکره انت طالق دیمش کبی اولور زیرا انك عندنده تراخی تکلمده در واوك
مابعدی اولان ثانی وثالث لغو اولور محلی قالمدیغندن اوتوری واکر شرطی تقدیم ایلسه وان دخلت
الدار فانت طالق ثم طالق ثم طالق دیسه اولکی شرطه متعلق اولور وثانیسی فی الحال واقع اولور وثالثی
شرط عدم تعلقندن اوتوری کویا ان دخلت الدار فانت طالق دیدکدن نصکره سکوت ایلیوب واندن نصکره
سکوت ایلیوب واندن نصکره انت طالق دیمش کبی اولور وثالثی لغو اولور محلی قالمدیغندن اوتوری
واما امامین دیمشلر که اوچی دخی متعلق اولور اکر داره دخول ایدرسه مدخول بها وغیر مدخول
بها جمیعی متعلق اولور کرك شرط تقدیم کرکسه تأخیر اولنسون شرطك وجودنده یعنی داره
دخولنده ترتیبا اوزره نزول ایدر معنا تراخی بولندیغندن اوتوری لکن بوقدر واردر که
منکوحه مدخول بها اولدقده وقتنده اوچ طلقه واقع اولور وغیر مدخول بها اولدقده وقتنده طلقهٔ
واحده ایله مطلقه اولور غیر مدخول بها قیدی انکیچوندر زیرا اکر مدخول بها دیسه وجزایی شرط
اوزرینه تقدیم ایلسه ابو حنیفه رضی الله عنه عندنده فی الحال اول وثانی واقع اولور شرط عدم
تعلقندن اوتوری کویا انت طالق ثم طالق دیدکدن نصکره سکوت ایلیوب بعده انت طالق ان دخلت الدار
دیمش کبی اولور بو تقدیرجه ایکی طلقه فی الحال واقع اولور وطلقهٔ ثالثه شرط تعلق ایدر واکر شرطی
تقدیم ایدرسه اولکی شرط تعلق ایدر وثانی وثالث فی الحال واقع اولور ورسول صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
من حلف علی یمین ورأی غیرها خیرا منها فلیکفر عن یمینه ثم لیأت بالذی هو خیر قول شریفلرنده
واقع اولان ثم بزم عندمزده واو معناسنه استعمال اولنمق اوزره درر روایت اخری ایله عمل ایله
وهو قوله علیه السلام من حلف علی یمین ورأی غیرها خیرا منها فلیأت بالذی هو خیر ثم لیکفر عن یمینه
وشافعی رضی الله عنه عندنده ثم اصلی اوزره اولمق شرطیله حنثدن مقدم مال ایله کفارت جائزدر ابو حنیفه

ابو حنیفه عندنده ثم واو معناسنه استعمال اولنمغله حنثدن مقدم کفارت جائز دکلدر زیرا کفارت
بالاجماع حنثدن نصکره در وحروف معانیدن بل مابعدینك اثباتی وماقبلنك اعراضی ایچوندر علی
سبیل التدارك یعنی واقع اولان غلط ایچون علی سبیل التدارك بلدن نصکره واقع اولانك
اثباتی وبلدن اول واقع اولانك اعراضی ایچوندر جاء فی زید بل عمرو قولك کبی که مجیئی اولا
زیده اثبات ایتدکدن نصکره اعراض ایدوب عمروه اثبات ایلدك وبعضلرکده بل متضمن اوله
نفیی تأکید ایچون بل اوزرینه داخل اولور جاء فی زید لا بل عمرو کبی بو تقدیرجه بر کمسنه
منکوحهٔ موطوءه سنه انت طالق واحدة بل ثنتین دیسه اوچ طلقه ایله مطلقه اولور
زیرا طلقهٔ اولینك ابطالنی موجب اولور شیء یوقدر ثنتین ایسه واقع اولدیغی کبی بخلاف
قوله علی الف درهم بل الفان دیر زیرا بو ترکیبده استحسانا الفان لازم کلور عند علمائنا
الثلثه وزفر عندنده اوچ بیك لازم کلور طلاق اوزرینه قیاسا واستحسانك وجهی
اولدر که طلاق انشادر تدارك احتمالی اولمز واقرار اخباردر تدارك احتمالی اولور موطوءه
قیدی غیر موطوءه دن احترازدر زیرا غیر موطوءه یه انت طالق واحدة بل ثنتین دیسه بر طلقه
واقع اولور وقوع واحده دن صکره محلیتی قالمدیغندن اوتوری واکر تعلیق ایدوب ان دخلت
الدار فانت طالق واحدة بل ثنتین دیسه دخول عندنده اوچ طلاق واقع اولور ولکن نفیدن
صکره استدراك ایچوندر یعنی کلام اولدن نشأت ایدن وهمی ازاله ایچوندر ما رأیت زیدا ولکن عمروا
قولك کبی زیرا ما رأیت زیدا دیدیکك وقتده وهم اولنور که عمرو دخی غیر مرئی اوله پس ولکن عمروا
قولك اول وهمی ازاله ایدر وخاصة نفیدن نصکره دیمك مفرد اوزرینه عطف اولندقده یعنی
وقتنده در اما جمله جمله اوزرینه عطف اولندقده وقتده لکن بلکه نفیدن واثباتدن نصکره واقع
اولور لکن بوقدر واردر که نفیدن نصکره علی طریق الاستدراك لکن ایله عطف انتظام کلام عندنده
صحیح اولور وانتظام کلام ایکی شیء ایله متحقق اولور بری اولدر که کلامك بعضی بعضنه متصل اوله
غیر منفصل اوله که عطف متحقق اوله ایکنجیسی اولدر که محل اثبات محل نفیدن غیری اوله که عطف بینهمانك

جمعی ممکن اوله واکر انتفا ثابت اولمز ایسه استدراک صحیح اولمز ولکن کلامی اولدر مقطوع

کلام مستأنف اولور معناً اولکن فوائته یعنی کلام بعضی بعضنه متصل اولماسنه مثالی

کسنه هذا العبد الذی فی یدی لفلان دیسه وفلان دخی ما کان لی قط ولکنه لفلان

دیسه اکر ولکن قولنی ما کان لی قط قولنه وصل ایدرسه کلام متسق وکونی نفی اثبات متعلق قلنور

شو معنا اوزرینه که ملک مقر لهدن مقر له ثانی یه تحویل ایلیه وحید مقر له ثانینک اولور ولکن

نفسندن نفی وثانیه اثبات ایچون بیان اولور نفی مطلق اولمز واکر ولکن قولنی ما قبلندن فصل ایدرسه

مفهوم کلام اولدر ونفسندن مطلقا ملکی نفی ایچون اولور ثانی یه تحویل ایتمکسزین بو تقدیرجه

کلام منتظم اولمز وعبد مقر راجع اولور واندن صکره واقع اولان ولکنه لفلان قولی نفع اثر

زیرا بو تقدیرجه شهادت اولور شهادت مفرد ایسه ملک ایچون ثابت اولمز مثال فوات ثانی یعنی محل اثبات

محل نفیک غیری اولماسنه مثال کالامة اذا تزوجت بغیر اذن مولاه بمائة درهم فقال لا اجیز

النکاح ولکن اجیزه بمائة وخمسین یعنی بر جاریه صاحبندن اذنسز یوز درهمه تزوج ا

وصاحبی یوز درهم ایله اجازت ویرم لکن یوز اللی درهم ایله نکاحه اجازت ویرورم دیسه بو کلام نکاح

اولی فسخ وباطل قیلور ولکن بعد الانفساخ ابتداء نکاح ایچون مبتدا قیلنور زیرا بو کلام بعینه

فعلک نفی واثبات ایدرکه لا اجیزه نفی ولکن اجیزه اثباتدر بو تقدیرجه متضادین اولور تضاد

ایسه اتساق وانتظامی ابطال ایتمکله اندن معنا عطف متحقق اولمز وکلمهء او احدا حد مذکورین

ایچون موضوعدر اکر مذکورینک ایکیسی دخی مفرد اولورلر ایسه ایکیسنک برینه حکمک

ثبوتنی افاده ایدر واکر مذکورین جملتین اولورلر ایسه اکی جملهء برینک مضمونی حصولنی

افاده ایدر وکلمهء او احد مذکورین ایچون موضوعدر اولمشی شمس الائمه وفخر الاسلام وعامهء اهل

لغت مختار لریدر ونحویون بر جماعتی شک اکر کلمهء خبرده شک ایچون موضوعدر پس رایت

زیدا او عمرا دیدیکک وقتده علی سبیل الشک هر برینک رؤیتندن خبر ویرمش اولور

حابوکه ایکیسی کورمشدر بلکه انجق برینی کورمشسن ولکن اول رؤیتده شک ایلدک حتی انلرین

انلوین هر بری کورنمش اولمق احتمالی وبو شنسوقایلان بو کرد رؤیت انجق برینه واقع اولدی

وخبرین تخییره او تخییر واباحت ایچوندر زیرا انشاء شک اولمزکه ابتداء اثبات حکم ایچوندر وفائده

هذا حر او هذا قولی احدکما حر قولی کبیدر واو احد مذکورین ایچون موضوع اولمق شک

اولمق شک ایچون موضوع اولمقدن اولیدر زیرا مواضع استعمالی معنا اولدن خالی اولمز معنای

ثانی ایسه انجق خبره اولور وهذا حر او هذا کلامی حریتک ایچون انشاء خبر اولمق احتمالی دخی وار

یعنی حریت سابقه دن خبر اولمق احتمالی وار در پس حریت شائع اولمق حیثیه کذبدن احتراز انشاء

قلنور که شرعا انشا وحقیقة اخبار اولور بو تقدیرجه تخییر واجب اولور یعنی شرعا انشا اولدیغی

حیثیتدن مولا عتقنک اختیاری واجب اولور مشار الیهما نک تعیینی دخی بلکه لغة اخبار اولدیغی

حیثیتدن شکی ایجاب ایدر که مجهول ایله اخبار ایتمش اولور بو تقدیر احتمالی اوزره اولان شئی اظهار وبیان

ایتمک مولا واجب اولور یعنی مشار الیهما نک تعیینی اختیار ایدیکی بیان ایتمک واجب اولور که

بو بیان من وجه انشاء ومن وجه اظهار قلنور بلکه بیان اوزرینه جبر اولنور واکر انشاء محض اولسه

انشاء عتق اوزره جبر اولمز واکر کلمهء او وکالتده داخل اولسه وکلت فلانا او فلانا کبی استحسانا

توکیل صحیح اولور وکلت احدهما دیمک کبی پس اول وکیللرین تعیینی بیع ایلسه صحیح اولور ایکیسنک

اجتماعی شرط اولمز زیرا او کلمهسی موضع انشاده تخییر ایچوندر توکیل ایسه انشادر وبو وکالتی بیعک

خلافیدر یعنی وکلمهسی بیعه یا خود ثمنه داخل اولدیغی وقتده وکالتک خلافیدر مثلا بعتک هذا او هذا

دیسه یا خود بعتک هذا بعشرة او بعشرین دیسه بیع صحیح اولمز جهالتدن اوتوری بیع فاسد اولور

اجاره دخی وکالتک خلافیدر یعنی اجرت الیوم هذا او هذا یا خود اجرتک الیوم هنا بدرهم او درهمین

دیسه اجاره فاسد اولور صحیح اولمز زیرا کلمهء او تخییر ایچوندر وایکیسندن برنه اختیار معلوم اولور

مکر من له الخیار کوک بایع کرک مشتری اولسون ایکیدر یا خود اوجدر معلوم اوله بو استثنا

بخلاف البیع والاجارة دن مستثنادر یعنی بیع واجاره او کلمهسیله جائز اولمز مکر من له الخیار متعین

ومعلوم اولدیغی وقتده ومبیع ومستأجرده تخییر فیه او لاعدادن ایکی یا خود اوچ اوله اول

استحسانا صحيح اولور مثلا بعت هذا او هذا على انك بالخيار تأخذ ايهما شئت
دیمك كبی و زفر و شافعی رحمهم الله عندلرنده جائز اولمز مبیعك جهالتندن اوتوری و وجه استحسان
اولدر كه من له الخيار متعين اولدقده نصكه بیعك جهالتی منازعه یه چقمز زیرا خیار شرط
وقتا فقط اوچ كوندر جائز اولدیسه محل خیاریه دخی كاملحق اولدی و مبیع اوجدن
زیاده اولدقده جائز اولمز حاجت زمان ایله اعتبارندن اوتوری و امامین عندلرنده مهرده
دخی كذلكدر تخییر صحیح اولور مثلا قالوا اذا تزوج رجل امرأة على الف حالة او على
الفين الى سنة يثبت الخيار للزوج او اذا تزوجها على الف درهم او على مائة دينار
يعطی ای المهرين شاء و مهرده تخییرین صحتی ایكی مال وضعا یاخود جنسا مختلف اولدوقده
تخییری مفید اولدیغی ایچون مثالده الف الفین و درهم و دیناره اولدیغی كبی و مهر
نقد بیننده اقلی واجب اولور یعنی اكر تخییر مفید اولمز ایسه الف ایله الفین و الف
حالا و الف مؤجله كبی اقلی لازم كلور جنس واحد اولدیغی و قلیل و كثیرده تخییر فائدهسی
اولمدیغندن اوتوری و مهر مثله دخی رجوع وجه یوقدر زیرا تسمیه اولنمیان نكاح موجب اولور
اول اجلدن قبل الدخول تطليق ايلسه الالفك نصفی واجب اولور اتفاقا و اما ابو حنیفه
رضی الله عنه عندنده بو مسئلهده مهر مثل واجب اولور زیرا نكاحده اصل واجب اولان مهر مثلدر
و انك عندنده الف حالة او الفين الى سنة مسئلهسنده اكر مهر مثل الفين یاخود اكثر
اولور ایسه خیار زوجه ایچوندر و اكر مهر مثل الفدن اقل و كوره خیار زوج ایچوندر
دیلدیكنی اعطا ایدر و كفارات اوكلمهسی دخولندر مثلا كفارت یمین كبی لقوله تعالى لا يؤاخذكم الله باللغو كفارت
في ايمانكم ولكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان فكفارته اطعام عشرة مساكين من اوسط ما تطعمون
اهليكم او كسوتهم او تحرير رقبة فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام ذلك كفارة ايمانكم اذا حلفتم و كفارت
حلق رأس كبی لقوله تعالى ولا تحلقوا رؤسكم حتى يبلغ الهدي محله فمن كان منكم مريضا او به اذى من
رأسه ففدية من صيام او صدقة او نسك و كفارت جزاء صيد كبی لقوله تعالى ومن قتل منكم متعمدا فجزاء

مثل ما قتل من النعم يحكم به ذوا عدل منكم هديا بالغ الكعبة او كفارة طعام مساكين او عدل
ذلك صياما الآیه پس بو مقوله كفارتلر بزم عندمزده اشیاء مذكورهنك بری واجب اولور مكلف
لحتما ابا اوزره بو اشیانك برینی ادا ایتمكه مخیردر اكر كلیسنی ادا ایلسه كفارتندن انجق بری واقع اولور كه
قیمتی اعلا اولاندر اكر كلیسنی ترك ایلسه بری ایله معاقب اولور كه قیمتی ادنا اولاندر و تخییر ایله اباحت بیننده
فرق اولدر كه اباحتده مخیردن لخصه جالس الفقهاء والمحدثین دینلدكده ایكیسنك بری اختیار ایتمك
جائزدر ایكیسنك بیننی جمع ایتمك جائزدر طلق امرأتي فلانة او فلانة دنیلدكده ایكیسنك طلاقلرینك
بیننی جمع ایتمك جائز دكلدر و بو كفارتلرده اشیاء مذكورهنك بری واجب اولمق بعضیلر خلافینهدر زیرا اعرا قونلری
و معتزله عندلرنده على سبيل البدل اشیاء مذكورهنك كلیسی واجب اولور بری اشلندیكی وقتده
باقیسنك وجوبی ساقط اولور و جنایاتدن طاریقك انما جزاء الذين يحاربون الله ورسوله ويسعون في
الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من خلاف او ينفوا من الارض
اوبعضیلر قول شریفنده واقع اولان او ملك عندنده تخییر ایچوندر و بزم عندمزده بل معناسنهدر كما فی قوله تعالى فهي كالحجارة
او اشد قسوة ای بل اشد قسوة بو تقدیرجه آیت كریمهنك حكمی جزاؤهم ان يقتلوا اذا وقع المحارب بقتل النفس
بل يصلبوا اذا انفقت المحاربة بقتل النفس واخذ المال بل تقطع ايديهم اذا اخذ المال فقط و لم
يقتلوا بل ينفوا من الارض ای یحبسوا حتى يتوبوا اذا خوفوا الطريق و اولور و بو كلمه او عموم ایچون
استعمال اولنور و عطف معناسنه اولور بو ایسه موضع نفیده یاخود موضع اباحتده اولدقده و قتده اولور
نتكیم قائلك قولی كبی اولور كه والله لا اكلم فلانا او فلانا دیسه ایكیسنك بو بینه تكلم ایلدیكی وقتده
حانث اولور زیرا انك موضع نفیده عموم افاده ایدر بو تقدیرجه ایكیسنك بری مقصود اولور و اكر ایكیسنه
بردن تكلم ایلسه انجق بركره حانث اولور مثال النفی فی قوله تعالى ولا تطع منهم اثما او كفورا دیلمش كه
اثمدن مراد عقبه و كفوردن مراد ولیددر بو ایكیسنك هر قنغیسنه اطاعت ایلسه نهی مرتكب اولور
و مثال الاباحة و لو حلف لا يكلم احدا الا فلانا او فلانا كبیدر زیرا الا فلانا قولی حظردن استثنادر
و حظردن استثنا اباحتدر و اباحت اطلاقدر و اطلاق رفع قیددن عبارت اولمغله دلائل عمومدندر

ایکیسنه تکلم ایله حاصل اولمزدیرا او بونده و او معناده در بو کلمه او حتی معناسنه و الآن معناسنه
استعمال اولنور اختلاف کلام ایله عطف فاسد ونوع غایتی محتمل اولدیغی وقتده یعنی معطوف ایله
معطوف علیهک بری اسم ولکن فعلی لاخر بری ماضی ولکن مستقبل اولمغله عطف فاسد اولدیغی
وقتده وکلام نوعی غایتی محتمل اولدیغی وقتده یعنی اول فعل ممتد اولدیغی وقتده او حتی معناسنه
یاخود الآن معناسنه استعمال اولنور وحتی ایله الآن بیننده فرق اولدر که حتی عطف معناسنه کلور
الآن کلمه عطف معناسنه کلمز وحتیده ثانی اولدیغی جزء اولمق یاخود اندن عنده اولمق شرطدر
الآن کلمسنده دکل کقوله تعالی لیس لک من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون
پس بونده او حتی معناسنده در لحقیقی اوزره اولسه شیء یاخود لیس اوزرینه معطوف اولمق اقتضا
ایدر اولکی فعل اسم اوزرینه عطفی لازم کلور ثانیسی مضارعک ماضی اوزرینه عطفی لازم کلور که
بو حسن دکلدر وقیل حقیقی سقط اولدیسه غایتیجون استعمال اولندی ونفی امر ممتددر که غایتی محتملدر
شول معنا اوزرینه که لیس لک من امرهم شیء فی عذابهم او استیصالهم او هدایتهم الآن یتوب
علیهم او یعذبهم وما علیک الا البلاغ او الآن یتوب علیهم یعنی نفی الامر ممتد فی جمیع الاوقات
الا وقت توبتهم فعند ذلک ینقطع امتداده. وکلمه حتی غایتیجون موضوعدر اکرچه یعنی حتی نک مابعدی ما
قبلنک غایتنه دلالتیجون موضوعدر کرک اندن جزء اولسون اکلت السمکة حتی رأسها کبی کرک
اندن جزء اولمسون کما فی قوله تعالی حتی مطلع الفجر واما اطلاق عنده یعنی انضمام قرینه منعدم اولدقده اکثر
لرده حتی نک مابعدی ماقبلنده داخلدر وبو حتی کاهیجه معنا غایتی قائم ایله عطفیجون استعمال اولنور
غایت معناسی تعقیب ایلدیکی که معطوفده دخی معطوف علیهی تعقیب ایلدیکی معنا ایله کقولهم استنت
الفصال حتی القرعی استنان ولدناقه ساعدوده اللدین قالدیروب بیله طرح ایتمسندن
عبارتدر که نشاطیله جنبشده وندکنایتدر وفصال فصیلک جمعیدر که دوه یاوروسنه دیرلر
وقرعی قریعک جمعیدر که قرعه لو اولیور فصیل معناسنه کلور بو کلور برمثلدر که کیشی حدی اولمیان
یرده سوز سویلدیکی وقتده ضرب اولنور وبو حتی نک بیان مواضعی افعال الی معنا غایتسنه قلمقده

قلمقده در سمت حتی ادخلها کبی یاخود مطلق غایت قلمقده در که جمله مبتدائیه اولور خرجت
النساء حتی خرجت هند قولک کبی که خرجت هند جمله اعرابدن محلی یوقدر جمله مستانفه در
سمت حتی ادخلها خلافنجه زیرا حتی ادخلها اوبل مفرده حاجرور ایله سمت کلمسنک معمولیدر
جمله مستانفه دکل وغایتک علامتی ایکی معنا بولنمسیله اولور که اولور بری حتی نک ماقبلی امتداد
قابل اوله و ایکنجی معناسی حتی نک مابعدی ماقبلنک انتهاسنه دلیل صالح اوله واکر بو ایکی معنانک
انعدامیله علامت مستقیم اولمزایسه لام کی معنا مجازایجون اولور غایت ایله مجاز ابیننده مناسبت
اولتوری زیرا فعل وجود جزا ایله منتهی اولور وجود غایت ایله منتهی اولدیغی کبی واکر لام کی معناسنه
قلمق متعذر اولورسه حتی عطف محض ایجون مستعار اولور معنا غایتی باطل اولور وعلی هذا یعنی
معانی ثلاثه در ذکر اولنان شیء اوزرینه درمسائل زیادات امثلو برکمسنه ان اضربک حتی تصیح
فعبدی حر دیسه و صباحدن اول ضربی ترک ایلسه حانث اولور زیرا ضرب امتدادی محتمل اولمغله
حتی حقیقت غایتیجون قلمقله غایتدن اول ضربی منع اولسه حانث اولور و اکر ان لم آتک حتی
تغدی فعبدی حر دیسه وار وب متغدی اولمسه حانث اولمز زیرا حتی تغدینی قولی انتهاء اوزرینه
دلیل صالح اولمز بو تقدیرجه حتی غایت اوزرینه حملی ممکن اولمز بلکه اتیان سببیه صالح اولور وغداء
جزا ایه صالح اولور معناسی لکن تغدینی اولور اکر ان لم آتک حتی اتغدی عندک فعبدی حر دیسه
بونده حتی عطف محض ایجون اولور زیرا بو فعل لحساننددر اتیان ایجون غایت اولمغه صالح اولمز بلکه
احسان داعی اولور وکذلک فعلنه دخی سبب اولمز و فعلی دخی اتیان نفسنه جزا اولمز زیرا
شخص واحد هم جزا ایدیجی هم جزا اولنمش اولمز پس بوترکیبده مجاز ایجون اولمق دخی صالح
اولمدیغندن مجاز افاء ایله عطف اوزرینه حمل اولندی و بعضیلر واو ایله عطف اوزرینه حمل
اولی دردیمشلر وحروف معانیدن بعضی حروف جردر پس حروف باء الصاق ایجوندر والصاق مصاحب
اولورسه حتی برکمسنه ان اشتریت منک هذا العبد بکر حنطة جیدة فعبدی حر دیسه یعنی
حنطه جیدده در بر حنطه ایله بو عبدی سندن اشترا ایتدم ایسه عبدم حر اولسون دیسه

حروف جر حروف باء الصاق

مدن بمعنی مراد اولنور زیرا الصاقدن مقصود ملصق ایله ملصق به دکل آلات منزله سنه تابعدر
بو تقدیرجه قبل القبض مدتی شئ لحز ایله استبدال صحیح اولور عقدی کونه اضافت ایله یکی وقتده امر
بونک خلافیدر مثلا اشتریت منک کرحنطة جیدة بهذا العبد دیسه بو تقدیرجه سلم اولور
سلم ایسه مؤجل اولور زیرا اشترایکی کونه اضافت ایتمکله مبیع اولور مبیعک ایسه وجودی شرط
اولورکه بیع صحیح اوله موجود اولمدیغی وقتده دین اولور ودین مبیع سلم اولور واکر ان اخبرتنی بقدوم
فلان فعبدی حر دیسه اکر اخبار قدوم صادقه ملصق اولورسه حریت واقع اولور اکر اخبار کاذب
اولورسه معتق اولماز ان اخبرتنی ان فلانا قدم قولنک خلافیدر زیرا بونده خبر مطلق اولور زیرا
حریت واقع اولور خبرده کرک صادق و کرک کاذب اولسون زیرا کلام مدتی انعقادده دلالت ایدر شئ بولنمه
اکر دینلورسه ان اسمیله خبری مفعول ثانینک قائم مقامیدر بو تقدیرجه بانقدیری لازمدر زیرا
مفعول ثانی باسز اولماز بو صورتده بو ایکی کلامک بیننی فرق ایتمک لایبقی اولمز جواب بویلدرکه
بانقدیرنه تسلیم اولورز لکن عدم فرقنه تسلیم اولمز زیرا ان اسمیله خبریله اسنادی
متضمندر اسنادی ایسه صدقی مقتضی دکلدر واکر برکمسنه زوجه سنه ان خرجت من الدار الا
باذنی فانت طالق دیسه هر خروجده اذننک تکراری شرط اولور زیرا باء الصاق ایچوندرکه
ملصق ایله ملصق بهی اقتضا ایدر پس تقدیری الا باذنی الا خروجا ملصقا باذنی اولورکه
مستثنا منه موضع نفیده نکره اولور زیرا شرط معنا نفیده در تقدیری لا تخرجی خروجا
الا خروجا باذنی ولهذا خروجک هر بری اذن وصفیله موصوف اولمغین اذنسز خروج ایلدکده
حانث اولور بویله یکمز ان خرجت من الدار الا ان اذن لک فانت طالق قولنک خلافیدر زیرا
بونده استثنا اوزرینه حمل اولنمز زیرا اذن خروجک غیری جنسیدر بو تقدیرجه استثنا غایه
مجاز اولور شول مناسبتیله که غایت مغیانک امتدادینک قصری وانتهاسنی بیان ایدر مستثنا
منهک قصری وانتهاسی حکمنک بیانی اوله ونحو که بو تقدیرجه معناسی الی ان اذن اولورکه خروج وقت وجود
اذننه دکین اولور بس برکره اذن بولنمغله مانع مرتفع اولور هر خروجده اذن اقتضا ایلمز وجناب

تفصیل وامسحوا برؤسکم

وجناب باریتک لا تدخلوا بیوت النبی الا ان یؤذن لکم قول شریفنده هر دخولده اذن
واجب اولمسی قرینه عقلیه یاخود لفظیه دن مستفاددر که ان ذلکم کان یؤذی النبی قول
شریفی قرینه لفظیه در وقائلک انت طالق بمشیئة الله قولنده باشرط معناسنه در اولی اجلدن طلاق
واقع اولمز انت طالق ان شاء الله قوتنده در و شارح رضی الله عنه دیمشکه جناب باریتک وامسحوا برؤسکم
قول شریفنده باء تبعیض ایچوندر و مالک رضی الله عنه صله در یعنی زائده در لکن ابو حنیفه رضی الله عنه
عندنده ایکیسی ده دکل زیرا تبعیض ایچون من حرفی موضوعدر باء دخی تبعیض ایچون اولسه دلالتک تکرری
لازم کلور بو ایسه اصلک خلافیدر واکر تبعیض ایچون اولسه تبعیض ایله الصاق بیننده مشترک
اولمق لازم کلور اصل ایسه عدم اشتراکدر اما صله اولماسی من غیر ضرورة حقیقتی الغا
لازم کلدیکندن اولوریدی بلکه باء الصاق ایچوندر لکن باء آلت مسحه داخل اولدیغی وقتده فعل محلنه
متعدی اولورکه محل ممسوحدر بو تقدیرجه محل مفعول به اولور و محلک کلیسنه متناول اولور کقولک
مسحت الحائط بیدی وآلتده معتبر مقصود آنکله حاصل اولدیغی قدردر که آلتده استیعاب شرط اولمز
واکر باء محل مسحه داخل اولورسه وامسحوا برؤسکم قول شریفنده اولدیغی کبی فعل آلته متعدی بانی
تاکه محل آلته شبیه اولور بو تقدیرجه مسح ایله استیعاب راس اقتضا ایلمز زیرا مسح یدی مصادفدر
راسه دکل و آلتک محله الصاقی اقتضا ایدر بو ایسه عادة کلی مستوعب اولمز بلکه یدین اکثری
مراد اولنور که اصابعدر زیرا اخذ و بطشده اصل اصابعدر پس اصابعک جمعی ایله مسح جائزدر و اکثری
ایله یعنی اوچ پرمق مسح ایتمک جائزدرکه بو طریق ایله تبعیض مراد اولنور حرف باء ایله دکل
و ابو حنیفه رضی الله عنه دیمشکه بونده اولان بعض مجملدر که آیتدن معلوم دکلدر بیانه محتاج اولنده قدر
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک حدیث مغیره ده ربع راس ایله بیانی بیوردیلر مشلدر واکر
دینلورسه که آیت تیممده فامسحوا بوجوهکم وایدیکم قول شریفنده باء داخل اولمش خونک
بولکه آنده استیعاب شرطدر جواب بویلدرکه تیممده استیعاب سنت مشهوره ایله ثابتدر لقوله
علیه السلام لعمار یکفیک ضربتان ضربة للوجه وضربة للذراعین و مثلنده زیاده جائز اولمغله

اكده زياده قلنده حرف جاره دن اولان على الزام ايچوندر مثلا بر كمسنه ايچون
له على درهم دیسه دین اولور زیرا على استعلا ایچوندر دین معنی الزام ایده استعلا ایدر مکو
کلام ودیعه لفظی متصل ایلیه له علی درهم ودیعة دیه بو تقدیرجه دین اولمز زیرا علی ودیعه منه
معنا محتملدر ودیعه ده وجوب حفظ اولدیغی حیثیتدن اکا حمل اولنور واکر کلمه علی معاوضات
محضه داخل اولورسه بیع واجاره ونکاح مثللو ابعت هذا علی الف درهم قولک کبی بو مقولوده
علی باء معناسنه اولور وطلاقده استعمال اولندیغی وقتده دخی کذلکدر مثلا زوجه زوجنه طلقنی ثلاثا
علی الف دیسه وزوج دخی طلقة واحده ایله تطلیق ایلسه امامین عندلرنده اوچ بیکک واجب
اولور وابوحنیفه رضی الله عنه عندنده علی شرط ایچون اولور زیرا طلاقده تعلیق محتملدر وکلمه علی حقیقتده
شرط اوزرینه دلالت ایدر زیرا معناسی لزومدر ووجوب جزاء وجود شرطه ملازمدر کما فی قوله تعالی
یبایعنک علی ان لا یشرکن بالله ای بشرط ان لا یشرکن حرف جاره دن اولان من تبعیض ایچوندر
پس بر کمسنه بر کمسنه یه من شئت من عبیدی عتقه فاعتقه دیسه ابوحنیفه رضی الله عنه
عندنده مخاطب ایچون واردر که عبیدندن بوندن بر عبدینی اعتاق ایلیه زیرا کلمه عموم اولان من ایله کلمه
تبعیض اولان من بینینی جمع ایلدی پس مهما امکن ایکیسنک دخی حقیقتلریله عمل واجب اولمغین
او بعض عامه متناول اولمش اولور عبیدندن بری باقی قلدیکی وقتده ایکیسنک دخی حقیقتلریله
عمل ایتمش اولور واما امامین عندلرنده مخاطب ایچون واردر عبیدینک جمیعنی اعتاق ایلیه زیرا کلمه
من عامه در وکلمه من بونده تمییز ایچون اولور کما فی قوله تعالی فاجتنبوا الرجس من الاوثان
حرف جاره دن اولان الی انتهاء غایت ایچوندر پس اکر غایت بنفسیله قائم اولورسه یعنی غایت
قبل التکلم موجود اولوب وجودده مغیایه مفتقر اولمز ایسه کقوله من هنا الی هذا الحائط
غایت یعنی حائط حکم مغیاده داخل اولمز واکر غایت بنفسیله قائم اولمز ایسه پس اکر صدر کلامده
غایت متناول اولور ایسه غایتک ذکری ماوراسنی اخراج ایچون اولور بو تقدیرجه باریتک اذا قمتم
الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم وایدیکم الی المرافق قول شریفنده مرافق غایتده داخل اولور

داخل اولور زیرا ید قولتوغه وارنجه اولان عضوک اسمیدر وذکر غایت ماوراسنی اسقاط ایچوندر که الی
المرافق اغسلوا یه متعلقدر وما الکتفه دکین الی مطلقا معناسنه غایتی افاده ایدر وحکمده غایتک
دخولی وخروجی امر زائددر که دلیله دائردر واکر صدر کلام غایته متناول اولمز ایسه یا خود
تناول اتدیکنده شک اولور غایتک ذکری غایته مد حکم ایچوندر بو تقدیرجه باریتک اتموا الصیام
الی اللیل قول شریفنده لیل غایته داخل اولمز حرف جاره دن اولان فی ظرف ایچوندر لکن ظرف
زمان اولدیغی فی لفظنک حذفنده واثباتنده اختلاف ایلدیلر مثلا بر کمسنه زوجه سنه انت طالق غدا
دیسه اکر نیتی یوغیسه اول نهارده طلاق واقع اولور واکر نهارک اخرینی نیت ایتدیسه بالاتفاق
دیانةً تصدیق اولنور قضاده کل واکر انت طالق فی غد دیسه ونیتی اولمسه اول نهارده طلاق
واقع اولور اتفاقا واکر نهارک اخرینی نیت ایتدیسه ابوحنیفه رضی الله عنه عندنده دیانةً وقضاءً
تصدیق اولنور واما امامین عندلرنده دیانةً تصدیق اولنور قضاده کل زیرا اندردن منقول اکینجی ایلدر
زیرا طلاق غده اضافت اولندی واندنصکره جزء معینی خلاف ظاهردر زیرا غده تخصیصدر بو تقدیرجه
قضاءً تصدیق اولنمز وابوحنیفه رضی الله عنه اخر نهاری نیت ایلدیکی وقتده ایکیسنک بیننی فرق
ایلدیکی شونکچون بولدی که فی حذف اولندیغی وقتده طلاق غده بلا واسطه متصل اولوب استیعابی اقتضا
ایدر زیرا مفعول فیه مثابه سی اولور بو تقدیرجه اول نهارده طلاقک وقوعی لازم کلور استیعاب
نهار حاصل اولسون ایچون وفی اخر نهاری نیت ایلسه موجب کلامی تخفیفدر ولا شبهه تغییر ایتمشدر
اولور قضاءً تصدیق اولنمز وفی لفظی کلامده ثابت اولدیغی وقتده ظرفیتنی نهارک جزء مبهم اولور
بو تقدیرجه نیتی ابهام ایلدیکی شیئی بیان ایچون اولور تحقیقت کلامی تغییر اولمز وقاضی تصدیق ایدر
واکر طلاق ظرف مکانه اضافت اولنورسه مثلا بر کمسنه زوجه سنه انت طالق فی الدار دیسه فی
الحال طلاق واقع اولور زیرا مکانه اولسون مکر کلامنده فعل اضمار ایلیه یعنی فی الدار قولنده
فی دخولک الدار اضمار ایلیه بو تقدیرجه فی شرط معناسنه اولور بعضیلر دیمشلر که مجازا مع معناسیله
شرط اولور که طلاقک وقوعی دخول معیت ومقارنتیله اولور وبعضیلر دیمشلر که شرط ایچون مجاز

مع

قبل وبعد

اولور بو تقدیرجه طلاقك وقوعی بعد الدخول اولور لکن اولی اصح دیمشلر وکلمهٔ مع مقارنت ایچوندر
یعنی ماقبلنك مابعدینه مقارنتی ایچوندر مثلا بر کمسنه زوجهسنه انت طالق واحدة مع واحدة او
معها واحدة دیسه ایکی طلاق واقع اولور وکلمهٔ قبل تقدیم ایچوندر یعنی قبل ایله وصف اولنان
شیء قبلك مضاف اولدیغی شیء اوزرینه سبق ایچوندر مثلا بر کمسنه زوجهسنه وقت ضحوهده انت طالق
قبل غروب الشمس دیسه فی الحال طلاق واقع اولور مابعدینك وجودینه یعنی شمسك غروبنه توقف
ایلمز وکلمهٔ بعد تأخیر ایچوندر یعنی بعد ایله وصف اولنان شیء بعدك مضاف اولدیغی شیدن تأخیر
ایچوندر وطلاقده بعدك حکمی قبلك حکمنك ضدیدر وطلاق قیدیله اقراردن احتراز در زیرا اقرارده بعدك
حکمی قبلك حکمنك ضدی اولمسی مطرد دکلدر مثلا بر کمسنه لفلان علی درهم بعد درهم او بعده درهم
دیسه ایکی صورتده درهمین لازم کلور زیرا معناسی بعده درهم وجب علی درهم او بعده درهم قد
وجب علی اولور واکر لفلان علی درهم قبل درهم دیسه بو درهم ولجب اولور واکر لفلان علی درهم
قبله درهم دیسه درهمین لازم کلور که بو صورتده بعدك حکمی قبلك حکمنك ضدی اولور بو صورتده
اولمز وقتی قبل وبعدك هر برینك کنایه تقییدا اولنسه لوهر برینه مابعدینك صفتی اولور حتی غیر مدخول
بهایه زوجهسنه انت طالق واحدة قبلها واحدة دیسه ایکی طلاق واقع اولور زیرا اولا طلاق
مذکور فی الحال واقع اولدی واول واقع اولان طلاق ایله وصف اولنان طلاق دخی فی الحال واقع اولمغله
ایکی طلاق بیله واقع اولدی وانت طالق واحدة بعدها واحدة قولنده بعدیت طلقهٔ اخرینك
صفتی اولمغله طلقهٔ اولی باین اولمشی اولنسی لغو اولور تحلیلی فوات اولدی وغنده اولنور واکر قبل
وبعد کنایه ایله مقید اولنسه لر ماقبللرینك صفتی اولور مثلا غیری مدخول بهایه زوجهسنه
طالق واحدة قبل واحدة دیسه بر طلاق واقع اولور زیرا قبلیت اولینك صفتی اولمغله طلقهٔ اولا
باینه اولوب ثانیهسی واقع اولمز تحلیلی فوات اولدی وغنده اولنور واکر انت طالق واحدة بعد واحدة
بعد واحدة دیسه ایکی طلاق واقع اولور زیرا بعدیت اولی صفتی اولمغله اولینك وقوعی اقتضا
ایدر فی الحال ثانیه وقوعی مقدم اولمغله ایکیسی معا واقع اولور ومسائل قبلیت وبعدیت غیر مدخول

عند

غیر

سوی

حروف شرط

مدخول بهاده قیدیله مدخول بهادن احتراز ایچوندر زیرا مدخول بهاده جمیعی واقع اولور وکلمهٔ
عند حضرت ایچوندر پس بر کمسنه له عندی درهم دیسه ودیعه اولور دین اولمز زیرا حضرت
حفظه دلالت ایدر لزومه دلالت ایلمز زیرا عند اصل وصفنده قرب عبارتدر پس ذمته قرب احتمالی
وارکه بو تقدیرجه امانت اولور وذمته قرب احتمالی وارکه بو تقدیرجه دین اولور پس ایکیسینك بیننده
اولمغله اقلی ثابت اولور که ودیعه در لزوم درکل زیرا لزوم ذمتنده در حضرتی عندینده حقیقت اولمز
مکودین لفظی کلام وصل ایلمیوب لفلان عندی الف درهم دین دیسه بو تقدیرجه دینه اقرار اولور
زیرا کلام دینه محتمل اولمغله ذکر دینی تفسیر اولور وکلمهٔ غیر نکره ایچون صفت استعمال اولنور
حیثیت ایله که معرفه اضافت ایله دخی تعریف کسب ایلمز وکاهیجه استثنا دخی استعمال اولنور انه ایله
غیر بیلرینك مشابهتندن اوتوریدر زیرا ایکیسینك دخی مابعدلری ماقبللرینه حکمده مغایردر
مثلا بر کمسنه له علی درهم غیر دانق دیسه غیر لفظنك رفعیله درهم تام لازم کلور زیرا
غیر درهمك صفتی اولمغله درهم مغایر للدانق معناسنه اولور که دانق سدس درهمدن عبارتدر وغیر دانق
قیدیله شول درهمدن احتراز درکه اول درهم بر دانق اوله زیرا اول عصرده درهم دانق اوزرینه
ایدی واکر غیر لفظنك نصبیله له علی درهم غیر دانق دیسه بر دانق نقصان بر درهم لازم کلور
استثنا اوزره الا دانقا معناسنه اولمغله وکلمهٔ سوی صفت واستثنا اولمده غیر مثلودر وحروف
معانیدن بعض دخی حروف شرطدر یعنی کلمات شرطه وکلمات شرطدن ان اصلدر زیرا شرطك معناسنه
مختصدر که معنای آخره بو قدر سائر الفاظ شرطك خلافنجه وکلمهٔ ان حرف اولمغله تغلیبا کلیسنی اناك
اسمیله تسمیه اولندی اصالتندن اوتوری وبو این کلمه البته کائن اولمیوب وجودی وعدمی محتمل خطر
اوزره اولان امر معدوم اوزرینه داخل اولور زیرا ان دخولندن مقصود بر شیئك اوزرینه حمل
یاخود اول شیدن منعدر بو ایسه ممتنعده ومحقق الوقوع اولانده جائز اولمز اول اجلدن
ان جاء الغد دینلمز زیرا البته عادة محقق الوقوعدر پس بر کمسنه زوجهسنه ان لم اطلقك فانت
طالق دیسه ایکیسنك برینك اولمیه دکین تطلیق اولمز زیرا بو شرط احدهمانك فوتیله محقق اولور

زیرا ماداما که ایکیسنک بری اولمیه وقوع تعلیق محتمل اولور زوج اولدیغی وقتده شرط
متحقق اولمغله زوجه ایچون میراث اولمز وقوع طلاق قبیل موتنده اولدیغندن اوتوری واکر زوجه فوت
اولسه ینه کذلکدر زیرا زوجه نک موتندن مقدم بر وقت بولندیکه انده طلاق ایله تکلم صغرا وقصر
متحقق اولور وبو دیدیکمز زوجه غیر مدخول بها اولدقده طلاق ایله انک ایچون عدت اولمز واکر مدخول
بها ایسه میراث لازم کلور طلاق قبیل موتنده واقع اولمغله صدق لازم کلدیکندن اوتوری وکلمه اذا
نحاة کوفه عندنده وقت ایچون وشرط ایچون علی السواء صالح اولور وشرط ایچون اولدیغی حالده اذا ایله
جزا مترتب اولور کقول الشاعر ه اذا تصبك خصاصة فتحمل ه معناسی ان تصبك اولور
جزا اولان فتحمل ده فاء دخول ایتدیکندن اوتوری بو ایسه ان کلمه سنه مخصوصدر وبعضیلر اذا جزا مترتب
اولمز کقول الشاعر ه واذا تکون کریهة ادعی لها ه واذا یحاس الحیس یدعی جندب ه بونده اذا او
ایچوندر واذا ایله جزا مترتب اولدیغی وقتده وقت اندن ساقط اولور کویا ان معناسنه شرطدر
بو ایسه ابوحنیفه رضی الله قولیدر ونحاة بصره عندنده اذا وقت ایچون موضوعدر ومجازا شرط
ایچون استعمال اولنور غیر سقوط الوقت متی مثللو بلکه اذا عدم سقوط متی دن اولیدر زیرا
غیر موضع استفهامده اولان متی ده مجاز لازمه در واذا جایزدر پس لزوم مجاز ایله متی دن
وقت ساقط اولمدیغی حالده اذا دن وقت ساقط اولمامق اولیدر زیرا متی وقت ایچون موضوعه در معنا وقت
بونلر ایله اندن ساقط اولمز بو ایسه ابویوسف ومحمد رحمهما الله قوللریدر حتی برکمسنه زوجه سنه
اذا لم اطلقك فانت طالق دیسه ابوحنیفه رضی الله عنه عندنده طلاق واقع اولمز ایکیسنک بری
اولمینجه ان لم اطلقك مسئله سنده اولدیغی کبی زیرا طلاق تطلیقدن خالی بر وقته اضافه ایلدی
واما امامین عندنده سکوت ایلدیکی وقتده اول وقت طلاق واقع اولور متی لم اطلقك مثللو واذا ما
اذا شلو در الا بو قدر وارد رکه ما اتفاقا نحاة اوزره معنا مجاز تحقیق ایدرکه بو مایه
ما مسلط صله ایدر لوجزم اوزرینه اذا یی تسلیط ایلدیکندن اوتوری واما امامینده [illegible]
اولنمش برکمسنه زوجه سنه انت طالق لو دخلت الدار دیسه ان دخلت الدار منزله سنده در

اذا
الخصاصة بالفتح فقرلق وحاجتمندلق اولمق ونقبة
صغیره وخلل وفرجه معناسنه کلور اختری
[illegible] شدید کبی [illegible]
الکریهة فتی شدید وحیس حلیه الجمعیدر
وجندب معناسنه [illegible] لمثر
وکنش یاغ ایله قاوت خلطش شیدر
وطلعند وحیس قارشدرمق معناسنه
خلط کبی اصمعی

منزله سنده در لو کلمه سی استقبال ایچون قلمغله ایکیسنده دخی جملتینک بری اخرینه
معلق اولدیغندن اوتوری یعنی جمله ثانیه جمله اولی یه جزا اولمق اوزره بربرینه متعلق اولمده
ان ولو کلمه لرینک بینلرنده مواخات اولدیغندن اوتوری وکلمه کیف حالدن سؤال ایدر پس اکر
حالدن سؤال مستقیم اولورسه سؤال ایله حمل اولنور اکر حالدن سؤال مستقیم اولمز ایسه لفظ
کیف باطل اولور اول اجلدن یعنی لفظ کیف بطلانندن اوتوری ابوحنیفه رضی الله عنه دیمشلرکه
برکمسنه عبدینه انت حر کیف شئت دیسه حریت واقع اولور زیرا اعتاقک کیفیتی یوقدر
کیفیتی معدوم کلام تعلیق مستقیم اولمز واما امامین عندنده حریت مشیته متعلق اولور وطلاقده
یعنی برکمسنه زوجه سنه انت طالق کیف شئت دیسه قبل المشیة طلقه واحده واقع اولور
واکر غیر موطوئه ایسه عدت تسن بائنه اولور وانکچون مشیتی اولمز زیرا مشیته تفویض صفت
لغو اولور اصل وقوعندن نصکره محلی قالمدیغندن اوتوری واکر زوجه موطوئه اولورسه اصلک
وجودندن نصکره محل باقی قالمغله موطوئه ایچون صفتده مشیت وارد ر وصفده فضل بائن
قالور یعنی بائن اولمقده طلاق اوزرینه زائد بائن قالور وقدر ثلاث زوجک نیتی شرطیله
موطوئه یه مفوض اولور واکر نیتده بینهما متفق اولورسه نیت اولنان شیء واقع اکر بینهما مختلف
اولورسه ایکی نیتک اعتبارندن لابد در اما موطوئه نک نیتی نیتک تفویض اولندیغندن
اوتوریدر وزوجک نیتی ایقاع طلاقده زوج اصل اولدیغندن اوتوریدر پس نیتلر متعارض
اولدیغی وقتده اذا تعارضا تساقطا مقتضاسی اوزره ایکی نیت دخی ساقط اولمغله طلاق اصلی باقی
قالورکه رجعیدر واما امامین دیمشلرکه شول شیکه اشارتی قبول ایلمیه یعنی شول شیکه امور
شرطیه دن انده اشارت حاصل اولمیه طلاق وعتاق کبی اول شیئک حالی وصفی اصلی منزله سنده در
بو تقدیرجه مشیت ایله اصل طلاق واقع اولور تعلیق وصفله وکلمه کم بالطلاق واقع اولان عددین
اسمیدر بو دخی یا منه کوردر انت طالق واحدة او ثنتین او ثلاثا قولنک کبی یاخود مقتضیدر
انت طالق کبی کم تقدیرنده طلاق واحده اولور واکر انت طالق کم شئت دیسه زوج مراد ایتدیکی

تعلیق اولمز زیرا اکر شئت زوجه نك مشیتنه واقع اولان شیء تفویضدر بو ایسه عامدر متقید
پس زوجه ایجون اولدر که زوجه نك نیتی شرطیه عدددن دخی ایکی ایله تعلیق اوله و مجلسه
اولور زیرا تملیکدر تملیکات ایسه مجلس اوزرینه مقتصردر و بو کمك حکمی استفهامیه دکل
خبریه دخی دکلدر زیرا اکر خبریه تکثیر ایجوندر بونده اول مراد دکلدر بلکه مجازا معناسی شرط مراد
اولنور کویا انت طالق علی ای عدد شئت دیمش اولور **وکلمة حیث وکلمة این** مکانه مبهم ایجوندر
مثلا انت طالق حیث شئت واین شئت دیسه مادامکه زوجه مراد اتمیه طلاق واقع اولمز زیرا
اطلاق مکانك اتصالی اولمدیغندن حیث واین لغو اولور مشیت وطلاق باقی قالور و زوجه نك مشیتی
مجلس اوزرینه متوقف اولور اندن اوزرینه قصر اولنور و بو مسئله اذا ومتی خلافیدر یعنی
انت طالق اذا شئت ومتی شئت دیسه زوجه نك مشیتی مجلس اوزرینه متوقف اولمز **وعلامت**
ذکور ایله اولان جمع مذکور بزم عندمزده اول جمع اختلاط عندنده ذکور و اناثه متناول اولور و اناث
منفرداته متناول اولمز بعض اصحاب شافعی رضی الله عنه ذاهب اولمشلردر که جمع مذکور اناثه متناول
اولمز مکر آنك اوزرینه بر دلیل دلالت ایلیه زیرا هر علامت وضع ایله فریقه مختصدر وکلام اطلاق
عندنده حقیقت اوزرینه محمولدر اکر جمع مذکور اناثه متناول اولسه حقیقت ایله مجازك بینی جمع
ایتمك لازم کلور وجناب باریدن ان المسلمین والمسلمات قول شریفنده تکرار لازم کلور
و بو دیدکی اناثك اوزرینه ذکورك تغلیبی و ذکوره تبعا حکمده اناثك دخی اهل بیانك
عادتندندر و سبب نزول آیت اولدر که نساء طائفه سی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه
دیمشلردر که نیچون بزلر قرآنده ذکر اولنمدق و خصوصا کوکلرك طلب ایله کلوندی حضرت الله ذو الجلال
تطییب قلوبلری ایچون اوتوری مسلمات لفظیله انلری تخصیص ایلدی و حقیقت ایله مجازك بینی جمع
اولمق لازم کلور قوللرینه جواب اولدرکه مغلوب افراد غالبه تابعدر فلا قد نصکی جمعی مجموعنه
حقیقت عرفیه ایله اطلاق ایدیلور حقیقت لغویه اوزرینه راجحدر بو تقدیرجه حقیقت ایله
مجازك بینی جمعی لازم کلمز اکر جمع علامت تأنیث ایله ذکر اولنور ایسه خاصة اناثه متناول

متناول اولور حتی محمد سیر کبیرده دیمشکه اکر بر مستأمن امنونی علی بنی دیسه اول
مستأمنك بنونی و بناتی اولسه بنی لفظی ایکیسنه دخی متناول اولور زیرا امانی فیقه متناول
اولور و اکر امنونی علی بناتی دیسه اولادندن اولان ذکوره متناول اولمز و اکر آمنونی علی بنی
دیسه وبناتندن غیری اولاد ذکوری اولمسه بنات ایجون امان ثابت اولمز **والصریح** وهو ما ظهر مراده
بینا صریح لغتده ظاهر وخالص معناسنه در واصطلاح حقده صریح شول لفظدر که اندن مراد بین ظاهر
ایله ظاهر اوله یعنی کثرت استعمال سببیله ظهور تام ایله اندن مراد ظاهر اوله کثرت استعمال
قیدی نص ایله مفسردن احترازدر زیرا نص ایله مفسرین ظهوری بیان و قراین ایله درکثرت
استعمال ایله دکل و بینا ای تاما قیدی ظاهردن احترازدر زیرا ظاهر ظهور تام دکل احتمالی
قالدیغندن اوتوری پس صریحك مثالی انت حر وانت طالق کبیدر زیرا ازاله رق ونکاح
مثاللرنده صریحدر وحکمه ثبوت موجبه مستغنیا عن العزیمة یعنی صریحك حکمی موجبنك ثبوتیدر
یعنی مثاللری اولدی لفظ صریحك ایجاب ایلدیکی طلاقك ثبوتیدر عزیمتدن یعنی نیتدن مستغنی اولدیغی
حالده پس بو تقدیرجه عتق وطلاق واقع اولور قائلك نیت ایلمسون کرکسه ایلمسون **والکنایة**
وهو ما لم یظهر المراد به الا بقرینة وحکمها عدم العمل بها دون النیة او ما یقوم مقامها یعنی
کنایه شول لفظدرکه انکله مراد ظاهر اولمیه مکر قرینه ایله ظاهر اوله یعنی کنایه استعمال ایله
مراد مستتر اولوب کنایه لفظندن مراد فهم اولنمیه الا بر قرینه سببیله فهم اولنه والحاصل کنایه
معلوم المراد دکلدر مادامکه اکا بر قرینه منضم اولمیه خفیدن خلافیدر زیرا خفی معلوم المراددر
لکن غیر صفت عارض اولمق سببیله مراد مخفی اولور کنایات کرك حقیقت اولسون کرکسه مجاز
اولسون الفاظ ضمایر کبی یعنی هو ما غایبه وانا وانت کبی زیرا بو ضمایر حقیقة کنایتدر زیرا بو اسمی
بر اسمدن تمییز ایلمز الا انلره منضم اولان قرینه ایله متمیز اولور و بو کنایاتك حکمی نیتسز کنایه عمل
ایتمکدر زیرا کنایه نك حکمی کنایه ایله حکم شرعی ثابت اولمقدر مکر نیت متکلم ایله اوله کنایه
مستتر المراد اولدیغندن اوتوری مادامکه نیت متکلم ایله یا خود نیت مقامنه قائم اولو

دلالت حالیله اول استتار زائل اولمیه حکم ثابت اولمز وکنایات طلاق باین وحرام کبی مجازا
کنایات ایله تسمیه اولندی بو مجاز التسمیه قیدی سؤال مقدره جوابدر یعنی بو الفاظ کنایاتدر وکنایات
اولدر مراد مستتر اوله شیئدر بونده مراد مستتر طلاق بو تقدیرجه طلاق رجعی اولمق اقتضا ایدر پس
جواب اولدر که کنایات طلاق اوزرینه کنایه اطلاقی مجازدر زیرا بونده معانیسی غیر مستتردر لکن
ابهام متصل اولدیغی شیئدن اولور باین کبی مثلا باین نکاحدن باینه یاخود غیرندن باینه اولمق
اولمغله مراد مستتر اولور نفسنده مستتر دکل بلکه ابهام محل اعتباریله کنایه لفظی استعمال اولنه
حتی کنایات بو اینلیکی بو تقدیرجه طلاق باین نفس کلام موجبیله واقع اولدی مثلا انت باین لفظی
انت طالق لفظندن کنایه فلمقسرین الا اعتدی واستبری رحمک وانت واحدة دینلمشکه بو
کلام سمیت بها مجازا قولنده استثنادر یعنی بو الفاظ ثلاثه علی سبیل الحقیقه طلاقدن کنایاتدر
بو کنایات طلاق رجعی واقع اولور دینلمشکه حتی کات بو اینن قولنده استثنا اولمسی اظهردر والاصل فی
الکلام هو الصریح وفی الکنایة قصور لاشتباه المراد ویظهر التفاوت بین الصریح والکنایات
یعنی کلامده اصل اولان صریحدر زیرا کلامدن افهام وافاده ایچون موضوعدر صریح ایسه معناتامدر
کنایه بیانده قصور واردر مراد مشتبه اولوب افاده مقصود قرینه اوزرینه متوقف اولدیغندن
اولور وصریح وکنایه بینندن بحسب الظهور والخفاء تفاوت ظاهر اولور شول یردکه شبهات ایله منع
اولنور حدود وکفارات کبی شول حیثیتله که صریح ایله شبهاتی اثبات جائز اولور وضوحندن اوتوری
کنایه ایله شبهاتی اثبات جائز اولمز خفاسندن اوتوری حتی بر کمسنه جامعت فلانه دیسه حد قذف
واجب اولمز زنا ایله قذفی تصریح ایلمدیکندن اوتوری واکر زنیت بها دیسه حد قذف واجب اولور

والرابع فی معرفة وجوه الوقوف علی احکام النظم وهو استدلال بعبارة النص وهو العمل بظاهر
ما سیق الکلام له وباشارته وهو العمل بما ثبت بنظمه لغة وهما سواء فی ایجاب الحکم والاول احق عند
التعارض یعنی اصل اقسامدن دردنجی قسم احکام نظم اوزرینه طرق وقوفک معرفتی بیانندهدر
والحاصل کلام نظمی ومعناسی سببیله ثابت اولان احکامده مراد متکلم اوزرینه اطلاع طرقنی ادراک بیانندهدر

قسم رابع واستدلال بعبارة النص واشارته

بیانندهدر ده ممکن اولور دینلمشکه معرفت عارفک صفتیدر تقسیم ایسه کتابک ایچوندر وتقسیم
کتابک غیرنده اولان صفت اعتباریله مستقیم اولمز جواب بو لمشکه معرفت معروف معناسنه
قلنمغله مستقیم اولور مصدر مفعول معناسنه قلندیغی اوزره حاصل جواب معرفت ایله عارف وصف
اولندیغی کبی لفظ معروف دخی معرفت ایله وصف اولنور مجرد ایله مقید اولدیغی حالده زیرا لفظ معروف
بر المعنیدر وبو قسم رابع دخی استقرا ایله درت قسمدرکه قسم اولی استدلال بعبارة النصدر و
استدلال اثردر مؤثره ذهنک انتقالندن عبارتدر دخان ناره ذهنک انتقالی کبی واستدلال
بعضکره مؤثردن اثره ذهنک انتقالندن عبارت اولور ناردن دخانه ذهنک انتقالی کبی بونده مراد
اولاندر وعبارتده تسامح کوریلور زیرا استدلال مستدلک صفتیدرکه اقسام کتابدن دکل لکن اقسام
استدلالسز مفید اولمدیغندن استدلال اقسامدن عد اولنمشدر معرفت جواباندن تفصیل
اولندیغی اوزره دردر عبارت عبرت الرؤیا دن مشتقدر تعبیر معنا اول معنا ایله معناسی اوزرینه دال اولان
الفاظ عبارات تسمیه اولندی زیرا عبارات ضمیرده مستور اولان شیئی تفسیر ایدر ونص کلامک مفهوم
معناسی عبارات اولنور ملفوظ اطلاق اولنور مفهوم معنا کتابده ویشتدن اولدیغی حالده کرک ظاهر
کرک مفسر کرک خاص کرک عام کرک صریح کرک کنایه اولسون برابردر بو تقدیرجه بو الفاظ اثبات
کلام استدلال بعبارة النص اولور که بونده مراد اولدر نص بحثنده تقدم ایدن نص بونده مراد دکلدر
نص ظاهر اوزرینه وضوحی مزداد اولان شیئدر عبارة النص ایله استدلال شول شیئدرکه کلام
انک ایچون سوق اولنه اول شیئک ظاهریله عمل ایده یعنی مجتهد اولان مستدلک علی مراد اولنور
اثبات حکمده عبارتدر عمل جوارح دکل ولهذا ضمیر مایه راجعدر که معنا تامله محتاج اولمقسزین
بر شیء ظاهر ایله اثبات حکمدن عبارتدر واستدلال ایکنجی قسمی استدلال باشارة النصدر بو اول
شول شیئی ایله عملدن عبارتدر که اول شیئک نظمی سببیله لغة بونده ثابت اوله یعنی اول شیئک
ترکیبیله بلا زیادة ولا نقصان ثابت اوله کم بو قید ایله دلالت نص ایله ثابت اولان تعریفدن خارج قالور
زیرا دلالت نص ایله ثابت نظمدن اولان معنا ایچون ثابت اولور ولغة قیدی اقتضادن احترازدر زیرا اقتضاء

یوننده ثابت اولمز بلکه نصدن آنك اوزرینه دلالت ایدر شرعا آنك اوزرینه توقفندن اوتوری پس
بو تقدیرجه اقتضانك ثبوتی شرعا اولور لغت یوننده دکل لکن شول شیکه نظمی سببیله ثابت اوله غیر مقصود
درکه نص آنك ایچون سوق اولنمیه و معلوم اوله کم قصدا اعتبار معنا ایله و سوق اعتبار لفظله اولور
و بو ایکی قید ایله استدلال بعبارة النص خارج قالور و هر وجهدن ظاهر اولمیه یعنی استدلال
باشارة النص شول شی ایله عملدر که اول شیئك نظمی سببیله لغت یوننده ثابت اوله لکن اول شی
غیر مقصود اوله و هر وجهدن ظاهر اولمیه بلکه بر وجهدن ظاهر اوله و بر وجهدن ظاهر اولمیه زیرا
رقتا نظر انك ایچون سوق اولنمیه هر وجهدن ظاهر اولمز بلکه انده خفا اولمغله صریحا ادراك اولنمز
بلکه اشارت ایله ادراك اولنور نتکیم بر کمسنه بر شیئه نظر ایتمکه قصد ایلدیکی وقتده اول شیئی کورر
و مع غیر قصد اول شیئك یمین و یسارنده اولان بعض شیئی دخی اطراف اعینیله کوردیکی مقابل اولان
شیئی نظر ایله مقصود اولان و اطراف بصره واقع اولان شیئی طریق اشارتله کوردیکی اول مقصود
اولان شیئه تبعیت ایله قصد دکل و بو دیدیکمز جناب باریننك و علی المولود له رزقهن و کسوتهن
قول شریفی کبیدر و آیت کریمهنك اولی و الوالدات یرضعن اولادهن حولین کاملین لمن اراد ان
یتم الرضاعة قول شریفیدر که کلام اثبات نفقه ایچون سوق اولنمشدر که عبارت نص ایله ثابتدر و
مولود له ذکرنده اشارت واردر که نسب آبایه اثبات اولنه زیرا لام اختصاص ایچوندر و ولد من حیث
الملك لجماع ایله ابه مخصوص اولمز بو تقدیرجه ابه نسبت ایله اختصاص اوزرینه دلالت ایلدی حتی اب
قریشی و ام اعجمیه اولسه ولد قریشی عد اولنور اعجمی عد اولنمز و بو عبارت نص و اشارت نص
اثبات حکمده برابردر لکن بو قدر واردر که تعارض عندنده عبارت نص اشارت نصدن احقدر زیرا
عبارت منظوم مسوق لهدر و اشارت نص ایسه منظوم غیر مسوق له و عبارتله اشارتك تعارضی
نسا حقنده انهن ناقصات العقل و الدین قول شریفلرنده دینلرینك نقصاننده در و بو سؤال
اولندقده قال علیه السلام تقعد احدیهن فی قعر بیتها شطر عمرها ای نصفه لا تصوم و لا تصلی
پس کلامدن نقصان عقل و دینلری ایچون سوق اولندی و کلامده بر اشارت واقع اولدیکه اکثر حیض اون بش

کون اوله کم عمرلرینك نصفیدر شافعی رضی الله قولی اوزره بو ایسه شول روایت
ایله معارضدر که قال علیه السلام اقل الحیض ثلاثة ایام و اکثره عشرة ایام بو ایسه عبارتدر که
اشارت اوزرینه ترجیح اولنور و للاشارة عموم کالعبارة و الثابت به لانه هو ما ثبت بمعنی اللغة
و الثابت بدلالته کالثابت بعبارته و اشارته الا عند التعارض و الثابت بدلالة النص
لا یحتمل التخصیص اذ لا عموم له و الثابت باقتضائه و هو ما لم یعمل النص الا بشرط تقدمه
یعنی اشارت ایچون عموم واردر عبارت ایچون اولدیغی کبی زیرا اشارت ایله ثابت اولان عبارت ایله ثابت اولدیغی
کلامك صیغه سی ایله ثابت اولدیغی حیثیتدن بو تقدیرجه تخصیصی قابل اولان عام اولور و دلالت نص ایله ثابت
اولان شول حکمدر که معنای نص سببیله ثابت اوله یعنی استنباط اولنه و معنادن مراد شول معنادر که
لغتی بیلن هر سامع مجرد استنباطسز اوله کم قسم رابعك اوچنجی قسمیدر بمعنا لفظیله عبارت
و اشارت تعریفندن خارج قالور زیرا انلر نفس لفظ ایله ثابت اولورلر و لغت قیدیله مقتضی محذوف
خارج قالور زیرا مقتضی شرعا و محذوف عقلا ثابت اولور نتکیم جناب باریننك و لا تقل لهما اف
قول شریفندن تأفیفدن نهی مجرد اجتهاد حرمت ضربه دلالت ایدر پس حرمت ضرب بر حکمدر که معنای
تأفیفدن استنباط اولنه بلکه تضجر کلمه سیله اذادن عبارتدر و ضربده اولان اذا تأفیفده اولان
اذادن اشددر اول اجلدن حرمت ضرب حکم اولندی و دلالت نص ایله ثابت اولان عبارت نص ایله و اشارت
نص ایله ثابت کبیدر شول حیثیتدن که هر بری قطعا حکمی موجبدر الا تعارض عندنده دکل زیرا
اشارت دلالت اوزرینه مقدمدر زیرا اشارتده نظم و معنای لغوی بولنور و دلالتده نظم بولنمز لغوی
معنای لغوی بولنور اول اجلدن اشارت ترجیح اولنور دلالت اشارتك تعارضنه مثال شافعی رضی الله عنه
قتل عمدده کفارتك وجوبی قولیدر زیرا قتل خطاده کفارت واجب اولدیسه قتل عمدده کفارتك
وجوبی اولیدر لکن بو دلالت جناب باریننك و من یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم قول شریفنده واقع اولان
اشارته معارض اولدی زیرا عمدده وجوب کفارتی مشیر اولدیکه جزا کامل و تامه اسمیدر اکر کفارت
واجب اولسه جهنم جزانك بعضی اولوردی کلی اولمز اول اجلدن اشارت دلالت اوزرینه ترجیح اولندی پس

اول اجماع یعنی دلالت ایله ثابت اولان نصه اضافتله قطعی اولدیغندن اشارت نص ایله ثابت کبی
اولدیغی اجماعک اثباتی حدود وکفاراتی دلالت نصوص ایله صحیح اولدیغی قیاس ایله ثابت اولان رأی ایله ثابتدر و
رأیده شبهه واردر وحدود شبهات ایله مندفع اولور دلالت ایله ثابت اولان لغت ایله ثابتدرکه
انده شبهه یوقدر زیرا حدود وکفارات شرعا جنایات ماضیه اوزرینه سیئات اجزیه جزادر مقادیر
اجرام معرفتنده رأیک مدخلی یوقدر ودلالت ایله اثبات حدیده مثال محضر اولدیغی حالده ماعزه زجر اولنان
زانینک اوزرینه رجم ایجابیدر زیرا وارد اولندیکه بر ماعز محصن اولدیغی حالده زنا ایلدی ورجم اولندی
ومعلومدرکه رجمی محصن اولدیغی حالده زنا ایلدیکندن اوتوریدر ماعز اولدیغندن اوتوری دکل پس دلالت
ایله ماعزک غیرنده دخی حکم ثابت اولدی ودلالت نص ایله ثابت اولان تخصیصی محتمل اولمزدر زیرا دلالتده عموم
اولمزکه تخصیص احتمالی اوله زیرا عموم اوصاف لفظدندر دلالت ایسه لفظ اولمزکه دلالت نص
ایله ثابت اولان نص لغو معناسیله ثابتدر وقسم رابعک دوردنجی قسمی که اقتضاء نص ایله ثابت
اولاندر مقتضا نص ایله ثابت اولان شول حکمدرکه اول حکمک اثباتنده نص عمل اتمیه الا نصه تقدم
ایلیان بر شرط سببیله عمل ایلیه معلوم اولهکه نص وقتا برحیثیت ایله اولسه که معناسی صحیح اولمیه
الا بر شرط ایله صحیح اوله شول یوقدرکه اول نص آنی اقتضا ایدر بوندن صورت امر اولورکه بری
مقتضیدرکه اول نصدر وایکنجیسی مقتضادرکه اول شرطدر واوچنجیسی اقتضادرکه اول بینهماده
اولان نسبتدر دوردنجیسی حکم مقتضیدرکه بوندن ثابتدر مراد اولان اولدر زیرا شرط بر امردرکه
نص آنی اقتضا ایدر نصک متناول اولدیغی معنا صحتندن اوتوری بو تقدیرجه ثابت مقتضا واسطهسیله
نصه مضاف اولور زیرا حکم مقتضا ایله ثابتدر ومقتضا نص ایله ثابتدرکه برشیء ایله ثابت
اولان اول شیء ایله ثابتدر ومقتضا علامت منتهی مذکور مقتضا ایله صحیح اولمقدر ومقتضا ظهورنده
مذکور لغو اولمقدر یعنی کلام ظاهرنده تصریح عندنده حالندن واعرابندن متغیر اولمیوب بلکه تصریحدن
مقدم اولان حالی واعرابی اوزره باقی فاما المقدر محذوفک خلافیدر زیرا محذوفک مقدر اولان مذکور اولدقده
اثنا مقدره انتقال ایدر کقوله تعالی واسئل القریة تقدیری واسئل اهل القریة اولمغله اهل تصریح اولندقده

تصریح اولندقده قریه نک اعرابی نصبی اهله انتقال وقریه اضافتله مجرور اولمغله کلام اولکی حالندن
متغیر اولورکه مذهب متأخرین اوزره مقتضا ایله محذوفک بیننده فرق اولمادی لکن بو فرق
دخی غیر صحیحدر دینلمشدرکه زیرا بعض کره اقتضاده نصک کلامی متغیر اولور وبعض کره کلامی اظهار محذوفده نصک
متغیر اولور اوله مثال اعتق عبدک عنی بالف قولک کبیدرکه اگر بیع تقدیری مذکور اولورسه
معناسی کلام اعتق عبدک عنی اولورکه اولکی حالندن متغیر اولور ومثال ثانی آیتلرینک فقلنا اضرب بعصاک الحجر
فانفجرت قول شریفی کبیدرکه محذوف مذکور اولسه فقلنا اضرب بعصاک الحجر فضرب فانشق
فانفجرت اولوردیکه منصوص اولان فانفجرت تصریح محذوفده نصکی حالی اوزره مقرر اولور متغیر اولمز
ومتقدمین مقتضا ایله محذوفک بینلرینی فرق اتمیوب مقتضانک تعریفنده جعل غیر المنطوق
لتصحیح المنطوق عبارتی اختیار ایتمشلردرکه بو عبارت محذوفده دخی شاملدر واقتضا نص ایله ثابت
اولان نصه مضاف اولمقده وقیاس اوزرینه مقدم اولمقده دلالت نص ایله ثابت اولانک تأکیدیدر الا تعارض عندنده
دکلکه دلالت نص ایله ثابت اولان اقتضا نص ایله ثابت اولاندن اولیدر زیرا دلالت نص ایله ثابت اولان
معنای لغوی ایله ثابتدرکه انده ضرورت یوقدر واقتضا نص ایله ثابت اولان شرعا تصحیح کلامدن اوتوری
ضروریدر اثبات حکمه حاجت ایچونکه اقتضا نصدن ورادن ضروریده غیر ثابتدر بو تقدیرجه اولی اقوی اولور
والتنصیص على الشیء لا یدل على التخصیص والمطلق لا یحمل على المقید والقران فی النظم لا
یوجب القران فی الحکم یعنی ذاتا اوزرینه دلالت ایدر بر اسم ایله بر شیئک اوزرینه تنصیص تخصیص
اوزرینه دلالت ایلمز اول اسم کرک علم اسم جنس اولسون وشافعی رضی الله عنه وبعض حنابله
عندلرنده بر اسم صفته دلالت ایتمیوب ذاته دلالت ایدر رایسه کرک اسم جنس اولسون کرک علم
جنس اولسون تخصیص اوزرینه دلالت ایدر لقوله علیه السلام الماء من الماء پس بو عبارت شریفهدن انصار
رضوان الله تعالى علیهم اجمعین فهم ایلدیلرکه اکسال ایله اغتسال واجب اولمیه زیرا اکسالده ماء یوقدر
واکسال اولدرکه برکمسنه اهلیله مجامعت ایله وانزال منی اولمیه ماء اولان غسل وماء ثابتندن منی مراد اولنمغله
انزال اهلیله ثابتدر اولمدیله تخصیص اوزرینه دلالتی فهم ایلدیلر وبزم عندمزده بر اسم بر شیء اوزرینه

تنصیص تخصیص اوذرینه دلالت ایلمز اگر تخصیص اوذرینه دلالت ایلسه محمد رسول الله
قولنده کفر لازم کلوردی زیرا رسالت محمد صلی الله علیه وسلم افاده ایدر اوذرینه تخصیص اولنجه سائرلرینک
رسول الله صلی الله علیه وسلم اولمامسی لازم کلوردی بو ایسه کفردر و تنصیص کرک عدده مقرون اولسون
کرک اولمسون برابردر لقوله علیه السلام خمس من الفواسق یقتلن فی الحرم پس بو قول شریفلری
ماعداسنده حکمی نفی اوذرینه دلالت ایلمز زیرا اگر منصوصده حکم علت نص ایله ثابت اولوب نفی ایله
بو تقدیرجه عدد منصوصک ابطالنی ایجاب ایلمز اول اجلدن مشایخ عتاقده وقصاصده عفو ایتدیلر رسول الله
صلی الله علیه وسلمک حضرتلری ثلث جدهن جد وهزلهن جد النکاح والیمین قول شریفلریله اوذرینه زیاده ایلدیلر
زیرا عتاق عفو اطلاقنه نظرا اسقاطاتدن اولدقلرندن اوتورو ندر یمین کبی اولدوغندن اوتوری زیرا
نص ماوراء منصوصی متناول اولمز پس کیفیت ایله یعنی یا خود اثبات موجب اولوب یعنی اولمز امّا تخصیصه
دلالت ایده دیانلرین قولی که اگر تنصیص تخصیصه دلالت ایتمسه تخصیص ایجون فائده اولمز ایدی جواب
ویریلور که فائده سی اولدرکه مجتهد علت نصی تأمل ایله نصدن غیرنده حکمی اثبات ایده درجه
اجتهاده تأمل اولنسون ایجون و انضاردن انحصار حکم استدلالی حرف استغراق ایله در تنصیص تخصیص
اوذرینه دلالت ایلدیکنده اوتوردی کل یعنی ماء ثانیده استغراق جنسی معرفدن اولانلر ایله در وبعض
روایتده انما الماء من الماء وارد اولمشدر بو ایسه اتفاقا حصره موجبدر بزم عندمزده دخی کذلکدر
عین ماء ایله متعلق اولدقده حالده یعنی جمیع اغتسالات سنیدن وقضاء شهوتدن اولدقده اعتبار ایله
زیرا وجود منیده غسلک وجودینک انحصاری ممکن اولمز اجماعا حائض ونفساء اوذرینه
وجوب غسله اتفاق مسلمین بولندوغندن اوتوری بو تقدیرجه اکسال ایله اغتسال واجب اولماملق لازم
کلوردی حالبوکه لازم بدالا بو قدر واردرکه ماء منیده کاهی عیانا ثابت اولور کاهی دلالة ثابت اولور
زیرا صورت اکسال ماء تقدیرا موجوددرکه التقاء ختانین وقتنده نزول ماءیه سبب اولدیغیه
اندنک اوذرینه دلیل اولوب ماء مقامنه قائم اولدی وبر حکم بر وصف خاص ایله موصوف اولان مسمی یه اضافة
اولندقده وقتده یا خود بر شرطه تعلیق اولندقده وقتده یعنی وصف وشرط عدمنده حکمک نفی اوذرینه

قیل المراد بالمنبسط ما ذکر فی لفظ الحدیث الذئب والحیة والعقرب
والکلب والحدأة والفأرة وقیل قتل الخمس فی الحل والحرم الغراب
الابقع والکلب العقور والحدأة
والعقرب والفأرة
[illegible]

اوذرینه دلیل اولور عند الشافعی رضی الله عنه حتی طول حره عندنده نکاح امه یی تجویز ایلمدی وامه
کتابیه یی تجویز ایلمدی نصده ذکر اولنان وصف وشرط بولنمدیغندن اوتوری لقوله تعالی ومن لم یستطع
منکم طولا ان ینکح المحصنات المؤمنات فمما ملکت ایمانکم من فتیاتکم المؤمنات یعنی شول کمسنه که
نکاح حره یه زیاده مالی اولمیه اماء مؤمناتدن بر مملوکه نکاح ایلسون لیکن جناح امه مؤمنه
نکاحنی وقتاکه عند طول حره یه تعلیق ایتدیسه وفتیاتی مؤمنات ایله قید ایتدیسه طول
امه مؤمنه ومطلقا امه کتابیه عندنده جوازینی ایجاب ایلمدی وصف وشرط بولنمدیغندن اوتوری و حاصل
شافعی رضی الله عنه وصفی شرطه الحاق ایلمشدر وشرط تعلیق منع حکمده عامل اعتبار ایلمشدر سببیتده دکل
حتی طلاق وعتاق تعلیقنی ملکه ایله ابطال ایلمشدر مثلا بر کمسنه اجنبیه یه ان تزوجتک فانت طالق
دیسه وغیری عبدینه ان اشتریتک فانت حر دیسه تزوج واشترا عندنده طلاق وعتاق واقع اولمز
زیرا انت طالق وانت حر قولی سببدر وحکمی متأخردر وسبب ایجون محله ملکه لابددر

20